БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 147 (4863).
27 ИЮЛЬ
ЖУМА
1973 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КИЕВДА БЎЛИШИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 25 июлда Украина Компартияси Марказий Комитетида Украина Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари ва Сиёсий Бюро аъзолигига кандидатлар билан учрашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Тайёрлаш министри Г. С. Золотухин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари — КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси А. М. Александров, А. И. Блатов қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва унинг ҳамроҳлари шу куниёқ Украина Компартияси Марказий Комитетида область партия комитетларининг биринчи секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари иштирокида ўтказилган кенгаш ишида қатнашдилар.

Кенгашда 1973 йил халқ хўжалик плани ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши, шу жумладан, ҳосил ўрим-йиғимининг бориши ва республикада бошқа қишлоқ хўжалик ишларининг ўтказилишига доир масалалар қараб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В .В. Шчербицкий ахборот берди. Муҳокама қилишда Днепропетровск область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Ватченко, Қрим область партия комитетининг биринчи секретари Н. К. Кириченко, Запорожье область партия комитетининг биринчи секретари М. Н. Всеволожский, Донецк область партия комитетининг биринчи секретари В. И. Дегтярев, Полтава область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Т. Моргун қатнашдилар.

(ТАСС).

ЯГОНА САФДА—ЯНГИ ҒАЛАБАЛАР САРИ

УКРАИНА ССРГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

Улуғ Октябрь олов — оташларида вужудга келган Украина Совет Социалистик Республикаси кўп миллатли Ватанимиздаги барча халқлар билан бир сафда бўлиб, кураш ва ғалабаларнинг шонли йўлини босиб ўтди, ССР Иттифоқи тарихида кўпгина порлоқ саҳифалар очди. Республика меҳнаткашлари коммунистик партиянинг, КПСС ленинчи Марказий Комитети ва унинг Сиёсий Бюросининг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қизғин қўллаб-қувватлаб, мамлакатимизда коммунистик қурилишга катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, тўққизинчи беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йил планини, беш йиллик топшириқларини бажариш учун мусобақалашиб, муваффақият қозонмоқдалар.

Украина ССР меҳнаткашларининг жанг майдонларидаги жасорати ва меҳнат жасорати қўш Ленин ордени билан ва Октябрь революцияси ордени билан тақдирланди. Бугун республиканинг байроғида тўртинчи орден порлаб турибди, Меҳнаткашлар ССР Иттифоқини ташкил этиш ва мустаҳкамлашда, дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлашда қилган катта хизматлари учун, Совет давлатининг иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий тараққиётига катта ҳисса қўшганликлари учун ва СССРнинг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Украина Совет Социалистик Республикаси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

Украина ССРнинг пойтахти Киев байрам либосини кийди. «Украина» маданият саройи пештоқида ССР Иттифоқининг давлат байроғи, барча қардош иттифоқдош республикаларнинг байроқлари ҳилпираб турибди. 26 июлда бу ерда Украина Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Украина ССР Олий Советининг республикага Ватаннинг юксак мукофоти топширилишига бағишланган қўшма тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

Украина Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари, Украина ССР Олий Советининг депутатлари, республика, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, Киев меҳнаткашларининг вакиллари, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари залга тўпланишди.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Тантанали йиғилиш президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Щербицкий, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Тайёрлаш министри Г. С. Золотухин, Украина ССР Олий Советни Президиумининг раиси И. С. Грушецкий, республика Министрлар Советининг раиси А. П. Ляшко, Украина Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари ва Сиёсий Бюро аъзолигига кандидатлар, Украина ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари, республика Олий Совети Президиумининг аъзолари ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. С. Грушецкий очди.

Биз, деди у, ажойиб, шодиёна воқеа — Украина Совет Социалистик Республикасига Ватаннинг тўртинчи мукофоти — Халқлар дўстлиги ордени топширилиши туфайли бу ерга тўпландик.

Леонид Ильич Брежнев Халқлар дўстлиги орденини республикамизга топширажаги биз учун айниқса қувончли ва азиздир. Леонид Ильич Брежнев Украинада узоқ вақт ишлади, ўзининг кўп меҳнати, ғайрати ва билимини унга бағишлади. Улуғ Ватан уруши йилларида солдат шинелини кийиб, Украинани ҳимоя қилди ва ҳозирги вақтда улуғ Совет мамлакатимиздаги барча республикаларни ривожлантириш ва равнақ топтиришга қўшаётган ҳиссаси каби Украинани ривожлантириш ва равнақ топтиришга ҳам бебаҳо ҳисса қўшмоқда.

Азиз Леонид Ильич, Сизга чин кўнглимиздан сиҳат-саломатлик, коммунизм улуғ ишининг ғалабаси учун, тинчлик ва бутун инсониятнинг социал тараққиёти учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Совет Иттифоқи ва Украина ССРнинг давлат гимнлари ижро этилади.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюросидан иборат составда Фахрий президиумни баланд руҳ билан сайлайдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилади. Мажлис аҳли ўрнидан туриб ўртоқ Л. И. Брежневни гулдурос қарсаклар билан кутиб олади. Залда КПСС ва унинг ленинчи Марказий Комитети шарафига, Марказий Комитет Сиёсий Бюроси шарафига табрик хитоблари янграйди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

Мамлакатимизда улуғ тарихий воқеа — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан янги орден — Халқлар дўстлиги ордени таъсис этилган эди. Ўша пайтда, юбилей кунларида Совет давлатимизнинг қардошлик оиласига кирувчи 15 иттифоқдош республиканинг ҳаммаси шу орден билан мукофотланган эди.

Бу орденни Украинага топшириш шарафига муяссар бўлганлигим билан бахтиёрман. Сизларни, тантанали йиғилиш қатнашчиларини ва сизлар орқали республиканинг барча меҳнаткашларини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан қизғин ва самимий табриклайман! **(Қарсаклар).**

Украина Совет Социалистик Республикасини меҳнат ва жанговар шижоатлар шуҳратига қопланган байроғидаги иккита Ленин ордени ва Октябрь революцияси ордени ёнида энди Халқлар дўстлиги ордени ҳам порлаб туради. **(Қарсаклар).** Бу—украин халқи учунгина эмас, кўп миллатли улуғ Ватанимизнинг барча гражданлари учун ҳам шодиёна ва қувончли воқеадир.

Бу ҳурсандчиликни бу ерда, сизлар билан бирга баҳам кўриш шахсан менга жуда хуш келаётганлигини яширмоқчи эмасман, азиз дўстлар. **(Давомли қарсаклар).** Мен Украинада кўп йил ишладим, уруш кунларида унинг ерларида жанг қилдим ва бошқа рус кишилари каби украин халқининг ажойиб фазилатларини яхши биламан, уни самимий, фарзандлик муҳаббати билан севиб қолганман. **(Давомли қарсаклар).**

Ватанимиздаги кўп сонли халқлар ва элатлар ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери Совет Социалистик Республикаларининг ягона қудратли иттифоқида яшаб, меҳнат қилиб келмоқдалар, янги, коммунистик жамиятни қурмоқдалар, Шу вақт ичида улар қардошларча дўстлик шу халқлар ва элатларнинг ҳар бирига ҳамда уларнинг ҳаммасига нақадар улкан имкониятлар бераётганлигига тўла-тўкис ишонч ҳосил қила олдилар.

В. И. Ленин украин коммунистларининг, ишчилари ва деҳқонларининг миллий масалани тўғри ҳал этиш учун, халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш учун олиб борган курашига нечоғлик муҳим аҳамият берганлигини эслаш ўринли бўлади, ўртоқлар. Совет Иттифоқи ташкил этилмасдан бурунок — 1919 йил декабрида В. И. Ленинг Украина ишчи ва деҳқонларига мактуб билан мурожаат қилган эди. Ленин шу мактубида турли миллий отрядларнинг Совет ҳокимияти учун ва революциянинг бошқа муҳим вазифаларини ҳал этиш учун биргаликда кураш олиб бориши муҳимлигини таъкидлаб, жумладан, бундай деб ёзди: «Россия ва Украина коммунистлари чидам билан, сабот билан, қатъият билан биргалашиб ишлаб, ҳар қандай буржуазиянинг миллатчилик кирдикорларини, ҳар қандай миллатчилик хурофотларини енгишга ва турли миллат ишчи ва деҳқонларининг... чинакам мустаҳкам иттифоқи намунасини бутун дунё меҳнаткашларига кўрсатишга муваффақ бўлсинлар». **(Қарсаклар).**

Ҳозир Россия ва Украинанинг-гина эмас, шу билан бирга Белоруссия, Қозоғистон ва Молдавиянинг, Балтика бўйи, Закавказье ва Ўрта Осиёнинг ҳам— хуллас ҳамма ўн беш иттифоқдош республикамизнинг коммунистлари, ишчи ва деҳқонлари, бутун меҳнаткаш халқи қонуний ифтихор билан бундай деб айта оладилар: Совет Иттифоқида Ленининг бу васияти тўла-тўкис амалга оширилди! **(Қарсаклар).** Турли миллат ишчилари ва деҳқонларининг мустаҳкам иттифоқи Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари, ҳамма республикалар буюк миллий қардошлигининг ўзаги бўлиб қолди.

Социалистик Украинанинг ҳозирги муваффақиятлари — аввало украин халқи, унинг ўғил ва қизлари меҳнатининг самарасидир, албатта. Украина умумий ишимиз учун ҳам нақадар кўп иш қилаётганлигини ҳар бир иттифоқдош республика ўз тажрибасидан билади.

Иккинчи томондан, Украинанинг муваффақиятлари — кўп жиҳатдан бутун Совет мамлакати қардош халқлари дўстлигининг мевасидир, улар биргалашиб қилган меҳнатининг самарасидир.

Совет халқлари қардошлигининг ҳаётбахш кучи уларнинг меҳнатдаги ишларида ҳам яққол намоён бўлмоқда. Масалан, Украина меҳнаткашларининг Иттифоқимиздаги бошқа республикалар корхоналари меҳнат коллективлари билан, районлари ва областлари меҳнат коллективлари билан қилаётган мусобақаси ва орттирилган тажрибани мунтазам равишда ўрганаётганлиги, Донецк ва Кемерово шахтёрлари, Днепр бўйи ва Қозоғистон металлурглари, Херсон колхозчиларининг Грузин биродарлари билан ишлаб чиқариш соҳасидаги қалин дўстлиги ана шундан далолат бермайдими, ахир! Халқларнинг доимий, муттасил мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлиги мамлакатимизда янги жамият барпо этишнинг ҳаётий шарти, муҳим негизи бўлиб қолди.

Ленин барпо этган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бутун ана шу буюк қурилишнинг, бутун жанговар, жўшқин, ҳаётимизнинг йўлбошчиси ва ташкилотчисидир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Халқингизнинг меҳнатдаги катта зафарларига бутун мамлакатимиз коммунистларининг катта шонли отряди — Украина Коммунистик партиясининг ташкилотчилик ва сиёсий иши таъсир ўтказмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети республиканинг барча коммунистларига, район, шаҳар ва область ташкилотларига, Украина Компартиясининг Марказий Комитетига, Украина Компартияси Сиёсий Бюросининг биз яхши биладиган ва ғоят ҳурмат қиладиган барча аъзоларига коммунистик жамият қуришдек буюк ишда катта муваффақиятлар, янги марраларга эришиш йўлида зафарлар тилаймиз. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! Бугун сизнинг республикангиз қабул қилиб олаётган орден — Украина халқи Совет давлатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий жиҳатдан ривожлантиришга, мамлакатимиз халқларининг интернационал дўстлигини мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссасининг юксак баҳосидир. Бу нарса кўп жиҳатдан Украина ишчилар синфининг меҳнатдаги жасоратига берилган баҳо ҳамдир, албатта.

Украина ишчилар синфи энг мураккаб, энг катта кўламдаги вазифаларни ҳал этишга қодир эканлигини ўтмиш тажрибаси ва ҳозирги кун муваффақиятлари кўрсатиб турибди. Донбасс ва Кривойрог шахтёрларини, Днепр бўйи металлурглари ва энергетикларини, Киев ва Харьков машинасозларини — Совет Украинасининг шонли меҳнат гвардиясини бутун малакатимизда яхши биладилар ва ҳурмат қиладилар. Унинг фидокорона меҳнати Москва ва Ленинград, Урал ва Қарағанда ишчиларининг — Қора денгиздан тортиб Оқ денгизгача, Балтикадан тортиб Тинч океангача бўлган барча республикаларимиз ишчиларининг меҳнати билан бирга улуғ Ватанимизнинг куч ва бойлигини тўхтовсиз кўпайтираётган яхлит қудратли оқим бўлиб бирлашмоқда. **(Қарсаклар).**

Совет халқи ҳозир тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун меҳнат соҳасида жўшқин жанг қилмоқда. Партия мамлакат меҳнаткашларини беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1973 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантиришга даъват қилди. Совет халқи ҳам бу даъватга жон дили билан лаббай деб жавоб берди.

Биринчи ярим йиллик планининг бажарилиш якунлари бизни хурсанд қилмай қола олмайди. Мамлакатда саноат ишлаб чиқариши тасдиқланган йиллик планда белгиланган 5,8 ўрнига 7 процент ўсди. Халқнинг меҳнат соҳасидаги куч-ғайратлари самарадорлигининг энг асосий кўрсаткичи бўлган меҳнат унумдорлиги анча ўсганлиги айниқса қувончлидир. Саноат маҳсулотини кўпайтиришнинг бешдан тўрт қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Украина ССР ўтган беш йиллик план топшириқларини биринчилар қаторида муддатидан аввал бажарди. Республикангиз ҳозирги беш йиллик топшириқларини ҳам муваффақиятли уддалаётганлигини ҳаммамиз мамнуният билан қайд этамиз. Республикада беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили вазифаларини амалга ошириш учун бошланган курашда социалистик мусобақанинг шахтёр Иван Стрельченко, кончи Иосиф Галенко, металлург Егор Проскурин, машинасоз Михаил Вахула сингари юзлаб ва минглаб илғорлари ўсиб етишди. Улар ишчилар синфининг меҳнат шуҳратини оширмоқдалар, Алексей Стаханов, Макар Мазай, Николай Мамай ва дастлабки беш йилликлар бошқа меҳнат қаҳрамонларининг анъаналарини давом эттирмоқдалар ва бойитмоқдалар.

Эришилган ютуқларни муносиб тақдирлаш билан бирга беш йилликнинг қолган йилларида ҳозиргача қилинганидан кам эмас, балки кўпроқ иш қилиниши лозимлигини унутмаслик керак. Партия 1975 йил учун белгилаб берган марраларга эришмоқ ва яна олға ҳаракат қилиш учун шарт-шароит ҳозирламоқ мақсадида ҳали кўп ва жуда кўп меҳнат қилиш керак. Бинобарин, бутун саноатимиз ишининг самарадорлигини янада ошириш ва сифат кўрсаткичларини яхшилаш — шу вақт ичида ҳал қилиниши лозим бўлган энг асосий вазифадир. Бу вазифа ҳозирги замон шароитида биринчи ўриндаги вазифа эканлиги XXIV съездда зўр куч билан таъкидлаб ўтилди.

Бу проблема — бутун хўжалик соҳасидаги проблема бўлиб, ҳамма тармоқларга даҳлдордир. Бу проблемани ҳал этмоқ учун партия, совет ва хўжалик органларининг қунт билан, кун сайин ишлашигина етарли эмас, бу ишда Совет мамлакатининг барча меҳнаткашлари, бутун халқимиз актив иштирок этиши лозим.

Саноати юксак даражада ривожланган, ишлаб чиқариш соҳасида яхши анъаналарга ва ишчилар синфи, инженер-техник ходимлар орттирган бой тажрибага эга бўлган Совет Украинаси съезднинг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш учун курашда кўп иш қилиши мумкин ва лозим. Ўртоқлар, партия, унинг Марказий Комитети сизларни ана шундай қилишга чақиради!

Бу ишда илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш жуда катта аҳамиятга эга.

Ҳали яқиндагина биз фан бевосита ишлаб чиқарувчи куч **бўлиб қолиши** тўғрисида гапирган эдик. Биз партиямизнинг программасига тегишли тезисни ҳам ёзиб қўйганмиз. Бугун биз, чамаси, фан ҳозирнинг ўзидаёқ амалда бевосита ишлаб чиқарувчи куч **бўлиб қолди,** бу ишлаб чиқарувчи кучнинг аҳамияти кун сайин ўсиб бормоқда, деб айта оламиз.

Коммунизм қураётган мамлакат бўлганлигимиз учун биз доимо олға боришимиз лозим, — модомики биз муваффақиятли равишда олға бормоқда эканмиз, — у ҳолда чинакам революцион чора-тадбирларни кўриб, фан билан ишлаб чиқаришнинг мустаҳкам, пухта қўшилмасини вужудга келтиришимиз керак.

Партия Марказий Комитети техника тараққиёти масалаларига доимо жуда катта аҳамият бериб келмоқда. Биз бу масалага алоқадор проблемаларни КПСС Марказий Комитетининг бўладиган пленумларининг бирида махсус равишда қараб чиқишни назарда тутмоқдамиз.

Украина ҳозирнинг ўзидаёқ фан-техника тараққиётининг етук проблемаларини ҳал этиш учун кўп иш қилмоқда. Республикада олимларнинг яхшигина кадрлари бор. Масалан, академиклардан Борис Евгеньевич Патон, Виктор Михайлович Глушков, Александр Петрович Чекмарев, Зот Ильич Некрасов, Василий Николаевич Ремесло ҳамда Украинада ишловчи бошқа кўпгина ажойиб олимлар бутун Иттифоқимизда ва бошқа мамлакатларда ҳам ном чиқарганлар. Бу ерда жуда катта илмий-тадқиқот институтлари барпо этилган ва муваффақиятли равишда иш олиб бормоқда, улар бутун мамлакатимиз учун муҳим ишни бажармоқда. Давлат фанни янада ривожлантиришга кўмаклашиш учун маблағни аямаётир.

Бироқ, эътиқод қўйилган ишдан умид ҳам катта бўлади, деган гап бор. Бинобарин биз Украина олимлари ва инженерлари, ишчилар синфи шу беш йилликда фан ютуқларини ишлаб чиқариш соҳасида ўзлаштириш ва амалий равишда қўлланиш ишида ҳал қилувчи муваффақиятларга эришишларига умид қиламиз. Ўртоқлар, биз республика меҳнаткашлари халқ хўжалигида, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида олган социалистик мажбуриятлар бажарилибгина қолмай, балки ошириб бажарилишига ҳам аминмиз. **(Қарсаклар).**

Капитал қурилишидаги ишларни яхшилаш — халқ хўжалиги самарадорлигини оширишнинг бошқа бир жуда муҳим масаласидир. Шу йилнинг ўзида олти ой мобайнида давлат капитал маблағлари ҳисобига мамлакатда ўтган йил шу даврига нисбатан 13 процент кўп асосий фондлар ишга туширилганлиги, яъни янги саноат корхоналари, цехлар барпо этилганлиги, янги-янги уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар, клублар ва бошқа объектлар қурилганлиги статистика ахборотидан маълум. Бу — анча сезиларли ўсиш бўлса ҳам, лекин етарли ўсиш эмас. Умуман мамлакатда капитал маблағларни ўзлаштириш ва янги қувватларни ишга тушириш топшириқлари бажарилмай қолди. Сизларда, Украинада ҳам бу топшириқлар бажарилмади.

Ҳолбуки, асосий фондларни ишга тушириш шундай жуда муҳим кўрсаткичдирки, бизнинг келажагимиз кўп жиҳатдан ана шу кўрсаткичга боғлиқ, тўққизинчи беш йиллик якунларигина эмас, шу билан бирга ўнинчи беш йилликнинг истиқболлари ҳам ана шу кўрсаткичга боғлиқ бўлади. Чунки бугун капитал қурилишнинг у ёки бу объектлари ишга туширилмай қолган экан, бу нарса, эртага мамлакат муайян миқдорда металл ёки машинани, газлама, пойафзал, ёки бошқа моддий неъматларни қамроқ олади, демакдир.

Украин ўртоқлар, қурилишни ташкил этишни такомиллаштириш, моддий техника ресурсларидан рационал фойдаланиш учун курашни кучайтириш, қурилиш муддатини қисқартириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ишга тушириш юзасидан ўз зиммаларига яхши мажбуриятлар олишган. Украина бу муҳим мажбуриятларни бажаради, деб ишонч билдиргим келади. Азиз ўртоқлар, бундай қилиш учун сизларда зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор. **(Қарсаклар).** Ўртоқлар! Украина байроғидаги Халқлар дўстлиги ордени —кўп жиҳатдан қишлоқ меҳнатчилари муваффақиятларига берилган баҳо ҳамдир, албатта.

Ҳозир Украинанинг деярли бутун территориясида хирмон кўтариш пайти келди, ғалла ўрими жадал давом этмоқда. Ҳамма республикаларда, шу жумладан, мамлакатнинг энг асосий ғалла конлари бўлган Россия, Қозоғистон ва Украинада мўл ҳосилни таъминлаш соҳасида жуда катта иш қилинди. Бу ишнинг якунлари тўғрисида биз кейинроқ, дон омборга топширилгандан кейин ҳукм чиқарамиз, албатта. Деҳқоннинг қадимий одати ана шундай, бу одатни бузиш ўринли бўлмас.

Аммо қишлоқдаги ишлар бу йил бултургидан ва ҳатто бурноғи йилдагидан ҳам анча яхшироқ бормоқда, деб ҳозирнинг ўзидаёқ айтишимиз мумкин. Умуман биз дуруст натижаларга эришишни кута оламиз.

Бугун эрталаб республика партия—хўжалик активи йиғилишида Украина саноати ва қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг 1973 йил учун ўз зиммаларига олган мажбуриятлари қандай бажарилаётганлиги ва йилнинг иккинчи ярми тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Муҳокамада қатнашган республикангиз ғаллакорлари қабул қилган социалистик мажбуриятларни бажариш туфайли бу йил Украина шу дамгача мисли кўрилмаган маррага чиқиб олиши мумкинлигини таъкидлаб ўтдилар. Бунда гап давлатга бу йил **бир миллиард** пуд дон сотиш устида бораётир, ўртоқлар. Республика партия активи якдиллик билан ана шундай қарор қабул қилганлиги менга ёқимли бўлди. **(Қарсаклар).**

Бу — жуда соз. Бу — ажойиб марра. Бу маррага эришилса бутун совет халқимиз ҳақли равишда фахрланса арзийдиган ҳақиқатан ҳам катта муваффақият бўлур эди. Дон сотиш давлат халқ хўжалик планини бажарган, бу планни бошоқли экинларнинг ўзи ҳисобига бажариб бўлган Днепропетровск, Қрим, Запарожье областлари меҳнаткашларини чин кўнгилдан қизғин табриклашга ижозат бергайсиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).** Азиз дўстлар, зиммага олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришда ва Украина миллиардига эришишда сизларнинг ҳаммангизга муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Сизларга бундан ҳам каттароқ муваффақият тиламоқчиман: Давлатга бир миллиард пуд дон сотиш бундан буён Украина деҳқонлари учун минемаль норма бўлиб қолишига эришинглар! **(Давомли қарсаклар).**

Ўтган йили табиат инжиқликлари сабабли келиб чиққан қийинчиликларни биз муваффақиятли равишда бартараф этганлигимиз, бу йил олға томон яхши бораётганлигимиз, аввало колхозчи деҳқонларимизнинг ва совхозлар ходимларининг меҳнатдаги катта жасоратидан далолат беради, — ана шуларнинг ҳаммаси учун биз уларга беҳад раҳмат айтамиз! **(Давомли қарсаклар).**

Бироқ, бутун партия, бутун совет халқи ўзининг куч-ғайратлари билан уларга мадад бериб турмаганида улар бу қадар юксак самарага эриша олмаган бўлар эдилар.

Партиямиз КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумида ва қишлоқ хўжалиги проблемаларига бағишланган шундан кейинги пленумларидан бошлаб қишлоқ хўжалиги соҳасида ўтказиб келаётган йўл — қишлоқдаги барча муваффақиятларимизнинг энг асосий заминидир. Биз ана шу йўлни ўтказа бориб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга бундан буён ҳам катта-катта маблағлар ажрата берамиз, қишлоқ хўжалигини техника ва ўғит билан тобора кўп миқдорда таъминлай берамиз, мелиорация ишларини кенг жабҳа бўйлаб олиб бораверамиз. Деҳқончиликнинг табиат стихияли кучларига қарамлигини камайтириш юзасидан партия XXIV съезди ўртага қўйган вазифа ҳал этилишини Ватан манфаатлари, совет халқининг манфаатлари талаб қилмоқда. Биз бу вазифани албатта ҳал этамиз, бунга шак-шубҳа йўқ, ўртоқлар! Фақат кўп, кўп меҳнат қилиш керак. **(Қарсаклар).**

Яна қуйидагилар ҳақида гапириб ўтмоқчи эдим. Умумдавлат миқёсида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун сиз сарфлаётган куч-ғайратлар буюк иш. Аммо бу нарса республикалар, областлар ва районларнинг ички ресурсларини тобора активроқ очиб, сафарбар этиш зарурлигига ҳалал бермаслиги керак. Ҳозирча бу ресурслардан тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ.

Ишга омилкорлик билан ёндошиш, кадрларни жой-жойига моҳирлик билан қўйиш, мавжуд техникадан тежаб-тергаб фойдаланиш — қишлоқдаги ҳар бир партия ва совет ходими, колхоз ва совхозларимиздаги ҳар бир меҳнатчи турмушининг ўзгармас ва доимий қоидаси бўлиб қолиши керак. Мария Демченко ва Марк Озерний, Александр Гиталов ва Ольга Диптан ва Степанида Виштакларни минг-минглаб мўл ҳосил миришкорларини вояга етказган республика бўлмиш Украина бу ишда яхши ибрат кўрсатиши лозим! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар, коммунистик қурилишимизнинг ҳамма соҳаларида совет зиёлилари ишчилар ва колхозчилар билан ёнма-ён туриб самарали меҳнат қилмоқдалар.

Бугун Украина қабул қилиб олаётган юксак мукофот унинг зиёлиларига — унинг олимлари ва инженерларига, санъат арбобларига, бошқарув аппарати ходимларига, врачлар ва педагогларга, агрономлар ва кутубхоначиларга — хуллас фан, техника ва маданият жабҳасида самарали меҳнат қилаётган ҳамма кишиларга ҳам берилган мукофотдир.

Ҳаёт билан ва унинг талаблари билан ҳамнафас одим ташлаётган, ўз олдида турган мураккаб вазифаларни муваффақиятли равишда ҳал этаётган Украина зиёлиларининг ишларини муносиб равишда баҳоламай ўтиб бўлмайди. Украина зиёлилари халқни интернационал руҳда тарбиялашдан иборат партиявий ишга катта, қимматли ҳисса қўшаётганлиги жуда муҳим.

Партиямиз совет халқларидан ҳар бирининг мазмунан социалистик, шаклан миллий ва руҳан интернационал маданиятини ривожлантиришга ҳамиша катта эътибор бериб келди ва ҳозир ҳам катта эътибор бермоқда.

Украина зиёлиларининг шонли отряди совет маданиятини ривожлантиришда, Совет Иттифоқи барча халқларининг дўстлиги ва қардошлигини янада мустаҳкамлаш ишида ўзига муносиб ўринни бундан буён ҳам олаверишига партия Марказий Комитети аминдир! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! Саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планлари муваффақиятли бажарилаётганлиги, фан ва маданият ривожланиб бораётганлиги совет кишиларининг турмуш даражасини ва фаровонлигини янада ошириш учун зарур негизни вужудга келтиради.

Биз турмуш даражасини ошириш программаси йил сайин кескинлик билан амалга оширилмоқда, деган фикрга одатланиб қолганмиз. Бироқ, бунда биз баъзан бу программани амалга ошириш учун зўр бериб қунт билан ишлаш кераклигини унутиб қўйгандек бўламиз. Биз, «текин» сўзни: текин ўқиш, текин даволаниш, текин путевка деган ибораларни тез-тез ишлатамиз. Муайян маънода бунинг тўғрилиги шубҳасиз совет гражданини, масалан тоби қочиб қолганида, фарзандини мактабга бериш пайти келганида ўз маблағларини сарфлашига ҳақиқатан ҳам эҳтиёж йўқ. Аммо ўқитувчи, врачнинг меҳнатига, мактаб, касалхона ва шу сингариларнинг ишини таъминлаш ҳаражатларига кимдир ҳақ бериши керак-ку, ахир. Шу маънода олганда булар «текин» бўлмайди. Бунинг ҳаражатларини давлат, яъни бутун халқ, мамлакатда меҳнат қилаётган ҳамма кишилар тўлайди. Ўзимизнинг тинимсиз қиладиган ялпи меҳнатимизгина турмуш неъматларини бизга таъминлаб беради, фақат шу меҳнатгина ватанни янада равнақ топтиради. Хуллас, ўртоқлар яхшироқ ишласак, яхшироқ яшайберамиз. **(Давомли қарсаклар).**

Халқ турмушини яхшилаш, унинг социал-маиший эҳтиёжларини таъминлаш программасини юзага чиқариш учун партия бундан буён ҳам имкони бўлган ҳамма ишларни бажаради. Бу — бизнинг қатъий йўлимиз бўлиб бу йўлни партия XXIV съезди белгилаб берган. Бинобарин биз халқнинг меҳнатдаги ютуқларига таяниб, шу йўлни оғишмай амалга ошира берамиз.

Ҳамма планларимизнинг бажарилиши пировард натижада одамларга боғлиқ бўлади. Одамлар меҳнатга ҳалол муносабатда бўлмасалар, кадрларнинг маҳорати ва онглилиги юксак даражада бўлмаса, ижтимоий ишлаб чиқаришимизни олға силжитиб бўлмайди. Бутун жамиятимизни ривожлантириб бўлмайди.

В. И. Ленин ўз революцион фаолиятининг илк давридаёқ ўз синфининг авангардини ташкил этувчи «Интеллигент ишчилар» тўғрисида ҳурмат билан гапирган эди. Ўша пайтда бундай ишчилар ҳали жуда оз эди. Ҳозир эса, миллионлаб ана шундай ишчилар бор. Бундай бўлиши мутлақо қонуниятли бир ҳолдир. Бу — партиямизнинг буюк ғалабасидир, социализмнинг ғалабасидир. Биз коммунизмга яқинлашиб борганимиз сари, жисмоний меҳнат билан ақлий меҳнат ўртасидаги алоқа тобора узвийлашиб бораверади. Ҳозир ишчи асбоб — ускуналарнинг катта ва мураккаб комплексларини кўпинча бошқариб турибдики, илгари унча-мунча инженер буни уддалай олмас эди.

Энди мамлакатимиздаги ишчиларнинг 66 проценти ўрта (тўлиқ ёки тўлиқсиз) ёки ҳатто олий маълумотли кишилар эканлигини фахрланиб таъкидлаймиз. Урушдан аввал бундай ишчилар атиги 8 процент бўлганлигини эслайдиган бўлсак, бу рақам билан ҳақиқатан ҳам фахрланса арзийди.

Лекин бу соҳанинг бош қотирадиган томони ҳам бор. Ўша статистика маълумотларининг ўзи ишчиларнинг 34 проценти фақат бошланғич маълумотли ёки маълумоти бундан ҳам паст кишилар эканлигини кўрсатиб турибди. Бу нарса бизнинг олдимизда муайян проблемаларни келтириб чиқармоқда. Ҳозир сиз бу проблемаларни ҳал этишимиз лозим ва ҳозир ҳал этмоқдамиз.

Жамиятимиз ривожининг ҳозирги босқичи ишчиларнинг таълим ва профессионал даражасини ошириш ҳамда илмий-техника зиёлиларини тайёрлашнинг бутун системасини такомиллаштириш вазифаларини айниқса актуал вазифалар қилиб қўймоқда.

Партия XXIV съезди ишга ана шу нуқтаи-назардан ёндошиб, маорифнинг бутун системасини, шу жумладан, умумий мажбурий ўн йиллик таълимга ўтишни тугаллаш ҳамда олий мактаб ва ҳунар техника билим юртлари ишларини тубдан яхшилаш вазифасини ўртага қўйди.

СССР Олий Совети сўнгги сессиясининг қарорлари съезднинг ана шу йўл-йўриқларини амалга оширишга қаратилди. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари сессияда тасдиқланганлиги —кадрларимизнинг маданияти ва маълумотини янада юксак поғонага кўтаришда ёрдам берадиган жуда муҳим қадамдир.

Бироқ, тарбиявий иш лозим даражада йўлга қўйилмаса, халқ маорифини ҳатто энг илғор даражада йўлга қўйиш ҳам кадрлар проблемасини ҳал эта олмайди. Кадрларнинг сиёсий етуклиги, онглилиги, юксак профессионал даражаси ҳар бир партия ташкилотининг диққат марказида туриши лозим. Афсуски, бу ишда ҳали бир талай нуқсонлар бор. Ҳали меҳнат интизомини бузишга ҳам, ландавурликка ҳам, техника соҳасидаги консерватизмга ҳам йўл қўйиш ҳоллари учраб турибди.

Партия ташкилотлари бундай нуқсонларга муросасозлик билан қарамасликлари керак. Социалистик жамият ўз гражданларига кўп нарса беради, шунинг учун ҳам у уларнинг ҳар биридан: хўш, ўзинг тўғрингда қилинаётган ғамхўрликка жавобан сен жамиятга нима берасан, олган билимларингдан қандай фойдаланасан, коммунизм қуришдек буюк ишга қандай ҳисса қўшаяпсан?— деб сўрашга ҳақлидир. Бирон бир ходимга баҳо берилаётганида ҳам буни тез-тез эслаб турса ёмон бўлмайди.

(Давоми 2-бетда).

ЯГОНА САФДА—ЯНГИ ҒАЛАБАЛАР САРИ

(Боши 1-бетда).

Халқ хўжалигимизнинг раҳбар кадрлари иш савиясини ҳам ошириш зарур. Бунинг учун ҳозирнинг ўзидаёқ кўп иш қилинмоқда. Бунга социалистик формациямизнинг билимдонликни ва омилкорликни чуқур партиявийлик билан, умумхалқ манфаатлари тўғрисидаги ғамхўрлик билан қўшиб олиб борадиган ишчан кишилари керак, жуда керак. Ҳозирги хўжалик раҳбари партия иқтисодий сиёсатининг моҳиятини яхши тушуниши ва давлат миқёсида, кенг кўламда фикр юргизадиган бўлиши, ишлаб чиқариш резеревларидан тўла-тўкис фойдаланиши лозим.

Бизда ишлаб чиқаришнинг кўпгина жуда яхши ташкилотчилари конструкторлар, технологлар, инженерлар, социалистик экономикани ривожлантиришдаги янги янада юксак марраларга эришиш учун курашаётганларнинг олдинги сафларида бораётган кишилар бор. Уларнинг иш тажрибасини бутун мамлакат билиши, мактаб ва институтдан ишлаб чиқаришга келадиган ёш кадрлар ҳам ана шундай кишиларга эргашадиган бўлиши керак. Партия кадрлар билан ишлашни яхшилар экан, ҳозир мамлакат олдида турган вазифаларнигина эмас, шу билан бирга мамлакат олдида эртага кўндаланг бўлиб қоладиган вазифаларни ҳам кўриб турибди.

Ўртоқлар, эртага мамлакатимизни, халқимизни катта ва порлоқ эртанги кун кутиб турибди. Бу кунни Ленин партияси раҳнамолигидаги совет кишилари ўз қўллари билан ижод қиладилар. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Бироқ, бизнинг эртанги кунимиз қандай бўлиши кўп жиҳатдан бугун биз ёшлар деб атаётган совет гражданлари нималарни барпо эта олишларига ва қўра олишларига боғлиқ бўлади! Партиямиз, социалистик жамиятимиз уларга имкони борича кўпроқ эътибор бермоқдалар. Уларнинг маънавий ва жисмоний жиҳатдан янада камол топишлари учун уларнинг гражданлик — сиёсий активлиги учун ҳамма имкониятларни саховат билан таъминлаб бермоқдалар. Зотан шуни айтмоқ керакки, ёшларимиз ўзлари тўғрисидаги ғамхўрликка заводларда ва далаларда, илмий лабораторияларда, олий ўқув юртларининг дарсхоналарида, халқнинг тинч меҳнатини қўриқлаб турган ҳарбий қисмларда қилаётган шонли меҳнат ишлари билан жавоб бермоқдалар.

Давримизнинг совет ёшлари комсомолнинг ташаббуси билан революцион, жанговор ва меҳнат шуҳрати жойларига походлар қилиш, дастлабки беш йилликлар қаҳрамонларининг кўчма байроқларини олиш учун мусобақалашиш, уста-шогирдлик ҳаракати, меҳнат ветеранлари ёшларнинг бригадаларига раҳбарлик қилиши, меҳнат сулолаларининг слётлари ва бошқа кўпгина янги анъаналарни юзага чиқарганликлари жуда яхши. Ана шуларнинг ҳаммаси ёшларга ўз ҳаёт тажрибаси доирасини кенгайтиришда, мамлакатимизда қилинган партия билан халқнинг неча ўн йиллар давомидаги кураши натижасида эришилган ютуқларни яхшироқ тушуниш ва баҳолашда ёрдам беради.

Мен яқинда Москвада ёшларнинг Бутуниттифоқ фестивали қатнашчилари парадида бўлдим ва шундай фикр хаёлимга келди: биз, катта ёшдаги кишилар ўтмиш билан ҳозирги пайтни ўз тажрибамизга кўра таққослаб кўриш имконига эгамиз. Ёшлар бундай имкониятдан маҳрум. Улар ўтмиш билан ҳозирги пайт ўртасидаги кескин тафовутларни фақат китоблардан ва кинокартиналардангина биладилар, биз шоҳиди бўлган фақирлик ва қашшоқликни улар тасаввур эта олишлари қийин. Бинобарин, ёшларимизни шундай тарбиялаш керакки, улар биз, кексалар кўрган ва бошимиздан кечирган ҳамма нарсани — чоризм давридаги меҳнаткашларнинг оғир ҳаётини, енгил кўчмаган, лекин ғайрат-шижоат билан тўлган биринчи беш йилликлар даврини, уруш йилларидаги машаққатлар ва фидокорона қаҳрамонликни чуқур тушунсинлар ва ҳис этсинлар. Ёшлар буларнинг ҳаммасини ветеранлардан, меҳнат қаҳрамонларидан ва уруш қаҳрамонларидан билиб олишлари керак. **(Қарсаклар).**

Совет Украинасининг ёшлари ҳам меҳнатга коммунистик муносабат, коммунистик тарбия соҳасида яхши намуналарни кўрсатмоқда. Украина сазовор бўлган фахрий мукофот — республика ёш меҳнатчиларининг ютуқларига берилган баҳо ҳамдир.

Советлар мамлакатининг ёшлари, унинг йўлбошчиси — кўп миллионли комсомол партиянинг ишончли резерви бўлиб, партия билан халқнинг умидларини шараф билан оқламоқдалар. Биз, кекса авлодга мансуб кишилар: мамлакатнинг келажаги ишончли қўлларда бўлса биз беҳуда ишламаганлигимиз ва беҳуда курашмаганлигимизни билдиради, деб дадил айтамиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! кейинги вақтларда халқаро ишлар тўғрисида кўп гапирилди, шу сабабли мен такрорлашни хоҳламайман. Бу хусусда баъзи бир мулоҳазаларни айтиш билангина кифояланаман.

Шу кунлардаги халқаро вазиятда Совет Иттифоқининг ленинча тинчлик сиёсати ва бошқа қардош мамлакатларнинг тинчлик сиёсати катта ютуқларга эришганлиги кўриниб турибди.

Кейинги йилларда социалистик давлатлар ва халқаро коммунистик ҳаракат ташқи сиёсат соҳасида ишлаб чиққан энг муҳим йўл-йўриқлар ва шу жумладан, КПСС XXIV съезди маъқуллаган Тинчлик программаси қандай амалга оширилаётганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Чорак асрлик «совуқ уруш» даври ўрнини турли ижтимоий системага мансуб давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тотув яшаш сиёсати тобора кенг кўламда қарор топаётган давр олмоқда.

Совет Иттифоқи ва Польшанинг Германия Федератив Республикаси билан тузган шартномалари, ГДР билан ГФРнинг шартномаси, Чехословакия билан ГФР ўртасида дастлабки тартибда келишиб олинган шартнома, Ғарбий Берлинга доир тўрт томонлама ва икки томонлама битимлар комплекси — ана шуларнинг ҳаммаси ҳақиқатда Европадаги урушдан кейинги даврни якунлайди, янги даврга— нормал тинч муносабатлар даврига асос солади.

Совет Иттифоқининг Франция ва Америка Қўшма Штатлари билан ишлаб чиққан муносабатлар принциплари давлатлараро алоқаларни тинч-тотув яшашнинг мустаҳкам базасида ривожлантиришнинг асосий қиёфасини белгилаб беради. Ниҳоят, 1972-1973 йилларда Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ракетадан мудофаа системаларини чеклаш тўғрисида тузган шартнома, стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи тадбирлар тўғрисида тузган муваққат битим ва айниқса ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим халқаро қуролланиш пойгасини тийиш ва кейинги ўн йилликлар мобайнида инсоният боши узра таҳлика солиб турган даҳшатли хавф — жаҳон термоядро уруши хавфини бўшаштириш йўлида қўйилган дастлабки конкрет қадамлардир.

Кейинги йиллардаги бошқа ҳужжатлар Совет Иттифоқининг Африка ва Осиёдаги тараққийпарвар мустақил давлатлар билан муносабатлари самарали ривожланиб бораётганлигидан далолат беради. Миср, Ҳиндистон ва Ироқ билан тузилган ҳамда биз юксак қадрлайдиган, катта принципиал ва амалий аҳамият бераётган дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар ана шулар жумласидандир. Буларнинг ҳаммаси социализм тинчлик сиёсатининг конкрет, ишонарли натижасидир. Ўртоқлар, бу сиёсат ҳамма халқларга наф келтирмоқда ва бутун дунёдаги кенг жамоатчилик буни қизғин табриклаётганлигининг боиси равшан.

Дунёдаги иқлим сезиларли даражада яхшиланди. Бу иқлим илиқлашди, унда халқлар осойиштароқ яшайдиган бўлиб қолдилар.

Бундай вазиятда бутун диққат-эътиборни тинч бунёдкорлик вазифаларни ҳал этиш, ҳақиқатда ҳам инсонга муносиб ишларга қаратиш осон бўлади.

Социалистик давлатларнинг ташаббуси ва актив иштирокида содир бўлаётган бундай ўзгаришлар социализм идеалларига, коммунистларнинг халқаро муносабатлар соҳасидаги идеалларига бағамом мос бўлиб тушади, бу идеаллар ҳақида Маркс билан Энгельс, улардан кейин В. И. Ленин ўз вақтида яққол ва ишонарли қилиб ёзган эдилар. Зотан биз ана шу олижаноб идеалларнинг амалга оширилишига ўз меҳнатимиз, ўз куч-ғайратларимиз билан бирон бир даражада кўмаклашишдек улуғ бахтга мушарраф бўлганлигимиз билан фахрланишимиз мумкин, ўртоқлар. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар ана шуларнинг ҳаммаси, икки ижтимоий система — социализм билан капитализм ўртасидаги қарама-қаршилик йўқотилди, деган маънони билдирмайди, албатта. Буржуа давлатлари буржуалигича, социалистик давлатлар эса социалистлигича қолаверади. Шундай давлатлар ҳам борки, уларнинг нуфузли доиралари дунё бундан кейин кескинлик жазаваси билан яшайдиган бўлишига, ҳарбий бюджетлар кўпайишига, қуролланиш пойгаси давом этишига ҳаракат қилмоқдалар. Биз буни унута олмаймиз. Биз империализмнинг принципиал душманлари бўлиб келдик ва шундай бўлиб қоламиз. Биз сиёсий кескинлик юмшатилиши кетидан ҳарбий кескинлик юмшатилмоғи учун қуролланиш пойгаси тўхтатилишини қатъият билан талаб қилмоқдамиз.

Икки системанинг жаҳон майдонидаги мусобақаси, мухолифлиги давом этмоқда. Ҳамма гап фақат шундан иборатки, бу жараён давлатлар ўртасида ҳарбий тўқнашувларга ва урушларга айланиб кетмасин, улар ўртасидаги муносабатларда куч ишлатишга ва куч билан дўқ қилишга йўл қўймасин ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантиришга халақит бермасин.

Ҳавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгаши иш бошлаганлиги кейинги вақтларда халқаро турмушда вужудга келган янгилик мисолларидан биридир.

Бундай кенгашни чақиришни Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар таклиф этган, унинг мақсадлари ва программаси тўғрисида муфассал таклифларни ўртага ташлаган эдилар.

Биз Европа хавфсизлиги тўғрисидаги масалага аниқ ва равшан позицияда туриб ёндошмоқдамиз. Европа тупроғидан бошланган қирғин урушлари, айниқса иккита жаҳон уруши халқлар бошига қандай кулфатлар солганлигини тарих тажрибаси жуда равшан кўрсатиб турибди. Бу ерда ана шулар ҳақида кўп гапириб ўтиришнинг хожати йўқ, чунки Украина халқи улуғ Ватанимиздаги бошқа халқлар билан биргаликда босқинчилар ҳужумининг бутун оғирлиги ва мусибатини ўз бошидан тўла-тўкис кечирди, фашист агрессорларни тор-мор қилиш учун олиб борилган муқаддас кураш алангасидан ўтди. Энди Европадаги янги уруш, қулоқ эшитмаган вайрон қилувчилик кучига эга бўлган замонавий ракета-ядро қуроли қўлланиладиган уруш Европадаги бир қанча давлатларнинг ҳалокатига сабаб бўлган бўлур эди.

Биз социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг коммунистлари, барча гражданлари бир хил ва турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида чиқадиган халқаро энг мураккаб масалалар ҳам куч ишлатмай ёки куч ишлатиш билан дўқ қилмай ва уруш чиқармай, тинч йўл билан ҳал этилиши мумкин ва лозим, деган қатъий эътиқодга асосланамиз: Бизнинг фикримизча, ўз ижтимоий тузумининг моҳиятига кўра тинчликсевар бўлган социалистик мамлакатларнинг халқаро ишларга ўтказадиган таъсири нақадар кўп бўлса, давлатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришнинг бу йўли тобора реалроқ бўлиб бораверади.

34 давлатнинг Финляндия пойтахтида ярим йил давом этган дастлабки маслаҳатлари Умумевропа кенгашининг ҳаммага мақбул бўлган кун тартибини ишлаб чиқиш, кенгашда муҳокама қилиниши лозим бўлган масалаларга ёндошишнинг асосий принципларини белгилаб олиш имконини берди. Бу маслаҳатлар бутун бир қитъа миқёсида мустаҳкам тинчлик йўлини очиш мақсадида сиёсий ҳамкорлик қилишнинг биринчи тажрибаси деб айтиш мумкин. Шунинг бир ўзини ҳам катта ютуқ, деб ҳисоблаш мумкин. Бу ишда Европа мамлакатлари билан бирга Ғарбий ярим шар давлатлари бўлган Қўшма Штатлар билан Канаданинг ҳам конструктив тарзда иштирок этганлигини ҳам қадрлаётганлигимизни айтиб ўтмоқчиман.

Умумевропа кенгаши ишининг биринчи босқичи тамом бўлган ҳозирги вақтда қандайдир дастлабки якунлар тўғрисида гапирмаганда ҳам, таассуротлар ҳақида гапирса бўлади, деб ўйлайман. Кенгашда қатнашувчи катта ва кичик давлатларнинг ташқи ишлар министрлари мутлақо тенглик асосларида ўз ҳукуматларининг Европада мустаҳкам тинчлик ва хавфсизлик сари, сиёсат, экономика, фан, маданият соҳасида тинч ҳамкорликни йўлга қўйиш сари, қилинадиган ҳаракат йўллари хусусидаги принципиал фикрларини баён этиб бердилар. Бу фикрлар ҳамма масалаларда ҳам бир хил бўлмаганлиги, баъзи масалаларда жуда ҳар хил бўлганлиги табиийдир. Афтидан келажакда ҳам бир қанча проблемалар хусусида ҳали мунозаралар ва баҳслар бўлади. Ана шу олижаноб ташаббусни суистеъмол қилишга, Умумевропа анжуманидан у ёки бу тор мақсадлар йўлида ва хунук сиёсий найранглар учун фойдаланишга уринишлар бўлиши ҳам мумкин.

Лекин, умуман, умумий фикр негизи бор, деб дадил айтса, бўлади, деган фикрдаман. Бу негиз— Европада энди уруш бўлмасин ва Европа давлатларининг ҳамма халқларига фойдали бўлган тинч ҳамкорликни ривожлантириш учун оқилона шарт-шароитлар яратиб берилсин, деган умумий истакнинг ўзидир. Модомики шундай экан бошланган катта ишни беҳуда пайсалга солмай муваффақиятли туғаллашни умид қилиш мумкин. Ҳар қандай ҳолатда ҳам Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар бу ишнинг муваффақиятини таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайверадилар.

Ўртоқлар! Аслида иш шу зайлда таркиб топдики, мен юқорида айтиб ўтган халқаро вазиятдаги катта ва хайрли бурилиш кўп жиҳатдан Совет Иттифоқи билан Франция, Германия Федератив Республикаси ва Америка Қўшма Штатлари сингари социалистик ва капиталистик дунёнинг энг катта давлатлари ўртасидаги муносабатларни соғломлаштиришдан бошланди. Шундай бўлиши қонуниятли ва бунинг устига зарур эди. Масалан, АҚШ билан ГФРни оладиган бўлсак, «совуқ уруш» давридаги кескинликнинг энг асосий йўллари биринчи навбатда ана шу мамлакатларнинг Совет Иттифоқи билан муносабатларида намоён бўлган эди, бу нарса умуман жаҳондаги вазиятга таъсир қилди. Шу нуқтаи назардан қараганда, — дарвоқе бошқа кўпгина нуқтаи назарлардан қараганда ҳам Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар яхшиланганлиги бевосита шу мамлакатлар халқлари учунгина эмас, шу билан бирга тинчликка муҳтож бўлган, халқаро кескинликни юмшатишдан манфаатдор бўлган ҳар бир мамлакат учун, ҳар бир халқ учун ҳам катта ижобий аҳамиятга эгадир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, халқаро иқлим соғломлаша бошлаган шароитда тинчликни мустаҳкамлашдан иборат умумий ишга ўз ҳиссасини қўшишга интилаётган ўнлаб катта, ўртача ва кичик давлатларнинг сиёсати умуман активлашмоқда. Бундай мисолларни Европадан ҳам, Осиёдан ҳам, Африкадан ҳам, Латин Америкасидан ҳам кўплаб кўрсатиш мумкин. Ҳар қандай давлатнинг конструктив ҳиссасини баббаравар ҳурмат қилишга, эътибор бериб, холис ният билан ёндошишга арзийдики, буни исботлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Бу ўринда «буюк» ёки ҳатто «ўта буюк» (баъзи кимсалар шу иборани ишлатмоқда) давлатларни ўртача ёки кичик давлатларга қарама-қарши қилиб қўйиш йўлидаги уринишлар, мутлақо асоссиз, кераксиз ва ҳатто зарарли ишдир. Биз, социалистик давлатлар ҳамма давлатларнинг тўла ўзаро ҳурматга, улардан ҳар бирининг суверен ҳуқуқларига ва территорияларининг дахлсизлигига қаттиқ риоя этишга, уларнинг ички ишларига аралашмасликка асосланган тенг ҳуқуқли ҳамкорлигининг тарафдоримиз. Биз — ҳам катта, ҳам кичик барча мамлакатларни уруш хавфидан халос қилиш тарафдоримиз. Кези келганда шуни айтиб қўймоқчиманки, шу пайтгача келиб чиққан жаҳон урушларида кичик мамлакатлар кўпинча ўз ҳоҳишларига хилоф равишда шу урушлар гирдобига тортилиб келганлар.

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бизнинг шонли давлатимиз халқаро воқеаларнинг боришини эътибор бериб кузатиб турибдилар, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш сиёсатини изчиллик билан ўтказмоқдалар. Бу сиёсатни ўз жонажон ленинчи партияси теварагига жипслашган бутун совет халқи қизғин маъқуллаётганлиги ва қўллаб-қувватлаётганлигини англаш бизнинг ҳаммамизга куч бахш этмоқда. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).** Совет халқи ўз ишлари билан Совет Ватанининг қудрати, обрў-эътибори ва унинг тинчликсевар сиёсати таъсири тўхтовсиз мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда.

Биз улуғ Лениннинг абадий барҳаёт ғоялари нур сочиб турган йўлдан комил ишонч билан бормоқдамиз. Партия ишчилар синфини, колхозчи деҳқонларни, меҳнаткаш зиёлиларни шу йўлда янги ғалабалар қозонишга, коммунистик қурилишда янги-янги муваффақиятларга эришишга чақиради. **(Қарсаклар).**

Партия билан халқ бундай муваффақиятларга эришаётганларни қадрлашни биладилар. Бугун Украинага топширилаётган Халқлар дўстлиги ордени бунинг яна бир далилидир. **(Қарсаклар).**

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз.

Украина Совет Социалистик Республикасини Халқлар Дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Украина ССР меҳнаткашларининг ССР Иттифоқини ташкил этиш ва мустаҳкамлашдаги, социалистик миллатлар ва элатларнинг дўстлиги ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги катта хизматлари учун, совет давлатининг иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий тараққиётига қўшган катта ҳиссаси учун ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Украина Совет Социалистик Республикаси **Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. В. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

(Гулдурос қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).

Ўртоқлар! Ҳар бир мукофотни эришилган муваффақиятларнинг тақдирланишигина эмас, келажакка берилган аванс, деб ҳам билиш, биз коммунистларнинг, барча совет кишиларининг яхши анъанамиз бўлиб қолган. Бинобарин бугун сизларга юксак мукофотни топшириш ва ҳаммангизни яна бир марта чин кўнгилдан табриклаш билан бирга Совет Украинасининг меҳнаткашлари Ватанга бутун совет халқи бахт-саодати йўлида янги шонли ишлар қилиш билан жавоб берадилар, деб ишонч билдираман. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Яшасин Совет Украинаси! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Қудратли «Ура!» садоси янграйди).**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи яшайберсин ва мустаҳкамланаберсин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Залдагилар «Ура!» деб хитоб қилади).**

Яшасин улуғ Совет халқи! **(Гулдурос, давомли қарсаклар, залда яна «Ура!» садоси янграйди).**

Совет халқини Ленин йўлидан бошлаб бораётган Коммунистлар партиясига шон-шарафлар! **(Залда қизғин қарсаклар бошланади. Қудратли «Ура!» садоси янграйди).**

Ўртоқ Л. И. Брежнев Халқлар Дўстлиги орденини Украина ССР байроғига тақиб қўяди. Зўр куч билан қарсаклар бошланади. Залдагилар «Ура!», «КПССга шон-шарафлар!», «Ленинчи Марказий Комитетга — шон-шарафлар!», «Совет Иттифоқига — шон-шарафлар!» деб хитоб қиладилар.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди. Тантанали мажлис қатнашчилари нутқнинг якунловчи сўзларини ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Бутун зал «Ура!», «КПССга шон-шарафлар!», «Ленинчи Марказий Комитетга шон-шарафлар!», «Совет Иттифоқига шон-шарафлар!» деб хитоб қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Халқлар дўстлиги орденини Украина ССР байроғига тақиб қўйганида қарсаклар янги куч билан бошланиб кетади. Залда қудратли «Ура!» садоси, КПСС, унинг ленинчи Марказий Комитети шарафига, совет халқларининг бузилмас дўстлиги шарафига табрик хитоблари янграйди.

Зал аҳлининг қизғин қарсаклари остида пионерлар президиумда ўтирган кишиларга гулдасталар тақдим этишди.

* * *

Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Щербицкий жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ В. В. ЩЧЕРБИЦКИЙ нутқи

Азиз Леонид Ильич!

Ҳурматли ўртоқлар!

Бизнинг қалбимиз катта шодхуррамлик билан тўлиб тошмоқда. Эндиликда, Украина ССР байроғида янги орден — Халқлар Дўстлиги ордени порлаб туради. **(Гулдурос қарсаклар).**

Украина Совет Социалистик Республикаси халқлар ўртасидаги дўстлик ва қардошликни мустаҳкамлаш ишига, улуғ Ватанимизнинг социал-иқтисодий ва маънавий тараққиётига қўшган ҳиссасига юксак баҳо берганликлари учун Украина Компартияси Марказий Комитети аъзолари, Олий Совет депутатлари номидан, шу тантанали мажлиснинг ҳамма қатнашчилари номидан, Совет Украинасининг барча коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совет Президиумига ва Совет ҳукуматимизга самимий ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев республикага бу мукофотни топширганлиги биз учун айниқса қувончлидир. Ҳурматли Леонид Ильич, бунинг учун биз Сиздан астойдил миннатдормиз! **(Давомли қарсаклар).**

Халқлар Дўстлиги ордени — Октябрь очиб берган янги даврнинг, кўп миллатли Ватанимиз халқлари коммунистлар партияси раҳбарлигида асрий миллий адоват ва зулмга узил-кесил ва қатъий барҳам берган ҳамда янги типдаги давлатни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини вужудга келтирган даврнинг рамзидир. Биз шу билан фахрланамизки, социалистик давлатимиз тарихининг ҳамма босқичларида — даҳшатли уруш машаққатлари йилларида ҳам, тинч бунёдкорлик йилларида ҳам Украина меҳнаткашлари Советлар мамлакатининг барча қардош халқлари билан бир сафда бордилар, революцион традицияларга чексиз содиқ бўлиб келдилар, ленинча интернационализм байроғини баланд кўтардилар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Биз бугун Халқлар Дўстлиги орденини самимий миннатдорчилик билан қабул қилиб олар эканмиз, Коммунистик партиямизнинг ва социалистик давлатимизнинг асосчиси Владимир Ильич Ленинга фарзандларча самимий ташаккур сўзлари билан фикран мурожаат қиламиз. **(Давомли қарсаклар).** Ленин партияси совет кишиларини интернационализм руҳида тарбиялади, буюк енгилмас куч — халқлар дўстлигини чиниқтирди. Ленин партияси барча миллат ва элатларнинг социалистик йўлдан ривожланиши ва равнақ топиши учун барча шарт-шароитларни яратиб берди, уларни ягона интернационал қардошлик оиласига жипслаштирди. Ленин партияси бизнинг Ватанимиз —Совет Иттифоқини тинчлик ва халқлар дўстлигининг қудратли таянчига, ер куррасида ўзининг социал ва миллий озодлиги учун курашаётган барча меҳнаткашларнинг ёрқин машъалига айлантирди.

Совет Украинасининг мисли кўрилмаган даражада гуллаб-яшнаганлиги, унинг экономика, фан ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида қўлга киритган ажойиб ютуқлари — республикамиз меҳнаткашларининг Советлар мамлакатидаги қардош халқлар билан ва, аввало, улуғ рус халқи билан якдил бўлиб ҳаракат қилганлигининг порлоқ самарасидир. **(Қарсаклар).**

Ички ва ташқи контрреволюцияга қарши оғир курашда хонавайрон бўлган Россия Федерацияси жуда катта қурбонлар бериб, янги социалистик турмушни барпо этиш учун бошқа республикаларнинг меҳнаткашларига қардошларча кўмаклашган пайтларни эсда тутамиз ва ҳеч қачон унутмаймиз. Биз бутун совет халқининг хоҳиш иродаси ва қаҳрамонона куч-ғайрати билан республикамизнинг ва бутун мамлакатнинг индустриал қудрати барпо этилган дастлабки беш йилликларнинг илҳомбахш даврини асло эсдан чиқармаймиз. Биз кўп миллатли Ватанимизнинг бахт-саодати ва мустақиллиги учун курашда жонини фидо этиб, мамлакатимиздаги барча халқларнинг қалбига яқин ва азиз бўлган Совет Украинасини фашистлар асоратидан қутқазган Ватанимиз ҳамма халқларининг ўғил ва қизлари хотирасини абадий ҳурматлаб эсга оламиз. **(Қарсаклар).**

Халқлар дўстлиги социализмнинг энг буюк ва энг азиз ғалабаларидан биридир. Умуммиллий ифтихор, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализмнинг оташин ҳис-туйғулари барча совет кишиларининг ўзига хос хислати бўлиб қолди.

Биз халқлар дўстлиги билан кучлимиз, халқлар дўстлиги — бунёдкорлик фаолиятимизнинг битмас-туганмас манбаидир. Биз халқларнинг ленинча дўстлигини ҳамиша кўз қорачиғидек, ўзимизнинг бебаҳо бойлигимиздек асраймиз! **(Қарсаклар).**

СССРнинг 50 йиллиги байрами кунларидаги умумхалқнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий жўшқинлигини кўрсатувчи завқли дамлар ҳаммамизнинг эсимизда. Бу байрам КПСС ленинча миллий сиёсатининг, партия билан халқ бирлигининг, мамлакатимиздаги барча миллатлар ва элатлар қардошларча дўстлигининг жуда ёрқин намойишига айланди. Эндиликда совет кишиларининг буюк ватанпарварлиги бунёдкорлик меҳнатининг қудратли одимларида бутун мамлакатимизга кенг ёйилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг авж олиб кетганлигида ёрқин намоён бўлмоқда.

Ягона халқ хўжалиги комплексининг ажралмас қисми бўлган республикамизнинг экономикаси барча қардош республикаларнинг экономикаси билан минглаб узилмас ҳаётбахш воситалар орқали чамбарчас боғланган. Украина ССР меҳнаткашлари халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун мамлакат олдидаги ўз масъулиятини доим эсда тутадилар, улар кўпдан-кўп яхши ташаббус кўрсатмоқдалар, мавжуд резервлардан энг кўп фойдаланиш учун куч-ғайратларини аямаётирлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўз нутқида республикамизнинг ишчилар синфига, колхозчи деҳқонларига, зиёлиларига ва ёшларига юксак баҳо берганлигидан ғоят миннатдормиз. Бу — биз учун юксак шараф, буюк ифтихордир!

Бу — биз учун жуда ёқимли ва дарҳақиқат, биз бу билан фахрланишга ҳақлимиз. **(Қарсаклар).**

Шу билан бирга, Украина меҳнаткашлари ягона совет оиласи — республикаларимиз буюк ленинча иттифоқининг фарзандлари эканликларини чуқур англайдилар. Биз эришган муваффақиятларнинг ҳаммаси, яшнаб турган Украинага шуҳрат бахш этган нарсаларнинг ҳаммаси бутун совет халқи илҳомбахш меҳнатининг натижасидир, бу — бизнинг умумий бойлигимиздир, бу — бизнинг ғалабамиздир! **(Қарсаклар).**

Биз КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига шуни айта оламизки, бутун Украина халқи кўп миллатли бутун совет халқининг манфаатлари, ўйлари ва ниятлари билан яшамоқда. Биз москваликлар ва ленинградликларнинг, Сибирдаги нефть магистраллари қурувчиларининг ва Қарағанда шахтёрларининг меҳнат зафарларидан хурсандмиз. Бошқа республикалар ғаллакорларининг муваффақиятлари ва мамлакат саноати ярим йиллик планни муддатидан олдин бажарганлиги ҳам ҳаммамизни қувонтирмоқда.

Эркин меҳнатнинг буюк куч-ғайрати Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат билан бирга қўшилиб, ҳақиқатан ҳам мўъжизалар яратади. Бу эса Совет жамияти интернационализми, монолит бирлигининг, халқлар дўстлиги ҳаётбахш куч-қудратининг жуда ёрқин ифодаларидан биридир. **(Давомли қарсаклар).**

Ҳурматли Леонид Ильич!

Ватаннинг юксак мукофоти учун самимий ташаккуримизни партиямиз Марказий Комитетига маълум қилишингизни сўраймиз. Биз республикамиз шаънига, унинг халқи шаънига айтган яхши сўзларингиз учун Сиздан миннатдормиз. **(Қарсаклар).** Сиз айтган гапларнинг ҳаммаси бутун украин халқини янги жасорат ва янги зафарларга илҳомлантиради ва руҳлантиради. **(Қарсаклар).**

Украина Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети ва ҳукумати номидан, мажлисимизнинг қатнашчилари номидан КПСС ленинчи Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини, шахсан Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни тантанали равишда ишонтириб айтаманки, тўрт орденли Совет Украинасининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини, коммунистик қурилиш программасини муваффақиятли суратда амалга ошириш учун курашда ҳамиша олдинги сафларда борадилар! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқ В. В. Шчербицкийнинг нутқи қарсаклар билан кутиб олинди. Тантанали мажлис қатнашчилари ўз нутқларида юксак мукофот учун Коммунистик партияга ва Совет давлатига қизғин, самимий ташаккур изҳор қилдилар.

Донецк область «Краснолиманская» шахтаси кон ишчиларининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. В. Степанов қуйидагиларни айтди: биз ҳозир шавқ-завқли дамлардамиз. Леонид Ильич Брежнев ҳозиргина республикамиз байроғига Халқлар дўстлиги орденини қадаб қўйди. Орденнинг номи рамзийдир. Совет давлатининг бутун тарихи миллатларнинг улуғ қардошлик бирлигини ёрқин тасдиқловчи далилдир. СССР халқлари улуғ дўстлигининг самаралари Донбасс меҳнат аҳли мисолида жуда яққол кўриниб турибди.

Бутун совет халқи каби Украина ишчилар синфи ҳам, деди нотиқ, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий Бюроси амалга ошириб келаётган доно, узоқни кўрадиган ички ва ташқи сиёсатни қизғин маъқулламоқда ва қўллаб-қувватламоқда.

КПССнинг ленинчи ташқи сиёсий йўлини амалга оширишда Леонид Ильич Брежневнинг шахсан хизмати бениҳоя каттадир. Ҳаммамиз унинг АҚШ, ГФР ва Францияга қилган визитларини зўр эътибор билан кузатиб турдик. Ўртоқ Л. И. Брежнев энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал этиш чоғида кўрсатган мардлиги, донолиги ва принципиаллигидан завқландик ва фахрландик. Шахтёр ўртоқларим Леонид Ильичга тинчлик йўлида тинмай қилаётган меҳнати учун унга самимий раҳмат айтишни ва «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти топширилиши муносабати билан уни чин кўнгилдан қутлашни илтимос қилдилар.

Житомир областидаги «Большевик» колхозининг раиси, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. А. Любченко бундай деди: совет халқи коммунистик қурилишда улкан муваффақиятларни қўлга киритаётганлигини исбот этувчи далилларни кун сайин кўриб турибмиз.

Бутун совет халқи каби колхоз деҳқонлари ҳам совет кишиларининг бахт-саодати тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилаётганликлари учун, мустаҳкам тинчлик ва халқлар хавфсизлиги йўлида сабот-матонат билан принципиал кураш олиб бораётганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, шахсан Леонид Ильич Брежневга самимий ташаккур изҳор қиладилар.

Л. А. Любченко республикадаги миллионларча қишлоқ меҳнаткашлари номидан гапириб, Леонид Ильич Брежневни «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти топширилиши билан муборакбод қилди. У Украина ССР сазовор бўлган юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига чин кўнгилдан ташаккур айтди.

Украина ССР Фанлар академиясининг президенти, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Е. Патон қуйидагиларни айтди: республика зиёлилари Совет Украинасини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида хушхабарни зўр ифтихор туйғулари билан ва жонажон партияга самимий ташаккур туйғулари билан кутиб олди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун атоқли курашчи Леонид Ильич Брежнев ана шу юксак мукофотни республикага топширди. Шунинг учун ҳам бу ажойиб воқеа ҳаммамизни жуда тўлқинлантириб юборди. Леонид Ильич КПССнинг XXIV съездида тарихий тинчлик программасини илгари сурди. КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий Бюроси ва шахсан Леонид Ильич Брежнев бу программани партиямиз учун, халқимиз учун зўр ифтихор туйғулари билан, зўр истеъдод билан муносиб суръатда амалга ошираётганлигини бутун тараққийпарвар инсоният шоду ҳуррамлик билан кўриб турибди. Совет Украинасининг зиёлилари бутун совет халқи билан биргаликда бунинг учун уларга самимий раҳмат демоқдалар.

Бизнинг олимларимиз ҳозирги замон фан-билимларининг кўп соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришдилар.

Ҳозирги тантанали кунда, деди Б. Е. Патон сўзининг охирида, Украина зиёлилари партияга, ҳукуматга, шахсан Леонид Ильич Брежневга ваъда бериб, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги интернационал алоқалар ва дўстликни кўз қорачиғидек астойдил асраймиз ва мустаҳкамлаймиз, деб ишонтирадилар. Ана шу интернационал алоқа ва дўстлик куч-қудратимизнинг манбаи ва барча ғалабаларимизнинг гаровидир.

Львов областидаги Чайковичский ўрта мактабининг ўқитувчиси Л. И. Кощюх ўз нутқида бундай деди: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун атоқли курашчи, содиқ ленинчи Леонид Ильич Брежнев Ватанимизнинг юксак мукофоти — Халқлар дўстлиги орденини республикамизга топшираётган ҳозирги пайтда Совет Украинаси йигит-қизларининг қалби шодлик ва бахт туйғулари билан тўлиб-тошди. Биз, ёшлар жонажон партиямизнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини қизғин маъқуллаб ва якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдамиз, совет халқининг бахт-саодати йўлида зўр бериб қилаётган катта хизматлари учун, Ер юзида тинчликни таъминлаш ва мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшганликлари учун, ёш авлоднинг келажаги тўғрисида ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон партия Марказий Комитетига ва шахсан Леонид Ильич Брежневга самимий ташаккуримизни изҳор қиламиз.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ умумий таълим мактабининг иш шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ана шу доимий ғамхўрликнинг янги далилидир. Партия ва ҳукуматнинг Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбаликда қилинган иш эвазига олинган пулларни қишлоқ мактабларининг моддий базасини мустаҳкамлаш учун сарф қилиш ҳақидаги қарори социал жиҳатдан ғоят муҳим воқеа бўлди. «Прогресс» колхозимизнинг территориясида учта мактаб бор. Ҳозирги вақтда яна битта мактаб биноси қурилмоқда. Бу мактаб замонавий ўқув жараёнининг ҳамма талабларига жавоб беради.

Нотиқ сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: Совет ҳокимияти йилларида бизда, Карпат этакларида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Бу ўлка замонавий индустрия, юксак даражада ривож топган қишлоқ хўжалиги, социалистик маданият ўлкаси бўлиб қолди. Биз буларнинг ҳаммаси учун Коммунистик партиядан, Советлар мамлакатидаги барча халқлардан, улуғ рус халқидан астойдил миннатдормиз.

Бизнинг мамлакатимиз эрамизнинг учинчи минг йиллиги бошланган чоғда қандай бўлажаги, деган эди Леонид Ильич Брежнев, ҳозирги ёшлар авлодига боғлиқдир. Биз, етмишинчи йилларнинг ёшлари: улуғ партия, совет Ватанимизнинг келажаги порлоқ бўлажагига ишон, деб айтамиз!

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

Тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади. Мажлис қатнашчилари зўр завқ-иштиёқ билан партия гимни «Интернационал»ни айтадилар. (ТАСС).

27 июль, 1973 йил ● № 147 (4863)

РСДРП II СЪЕЗДИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

ЛЕНИН, У БИЛАН БИРГА ЖАНГ ҚИЛИБ ҒАЛАБА ҚОЗОНГАН КИШИЛАР СОЦИАЛИЗМ ВА КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИ ДАВРИНИНГ БОЛЬШЕВИКЛАРИ БУЛГАН БИЗЛАР УЧУН АСЛО, СУНМАС, ИЛҲОМБАХШ ИДЕАЛ БУЛИБ КЕЛДИ ВА ШУНДАЙ БУЛИБ ҚОЛАДИ. БИНОБАРИН, ПАРТИЯМИЗДА ПАРТИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ АЛМАШТИРИЛАЁТГАН ҲОЗИРГИ ВАҚТДА ҲАР БИР КОММУНИСТ УЗИГА-УЗИ ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ АЪЗОСИ ДЕГАН НОМГА МУНОСИБ БУЛИШ УЧУН МЕН ҲАММА НАРСАНИ ҚИЛДИММИ, ДЕГАН САВОЛНИ ҚАЙТА-ҚАЙТА БЕРИШИ ЛОЗИМ. У КПССНИНГ ТАРИХИ ВА АНЪАНАЛАРИ, ИЖОДИЙ, РЕВОЛЮЦИОН СОВЕТ ВОҚЕЛИГИ ПАРТИЯНИНГ ҲАР БИР АЪЗОСИ ОЛДИГА ҚУЙГАН ТАЛАБЛАР ЮКСАКЛИГИДА БУЛИШ УЧУН МЕН ҲАММА ИШНИ ҚИЛДИММИ, ДЕБ УЗ-УЗИДАН СУРАШИ КЕРАК.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

В. И. Ленин РСДРПнинг II съездида нутқ сўзламоқда. Ю. Виноградов ишлаган расмдан фоторепродукция.

ПАРТИЯНИНГ УЧ ПРОГРАММАСИ

Ҳар бир тарихий босқичда КПСС ўз фаолиятини ана шу давр учун ишлаб чиқилган бош сиёсий йўл ва стратегия асосида олиб боради. Бундай йўл ва стратегия партия программасида ифодаланган бўлади. «Программа, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — партия эришадиган ва кураш олиб борадиган барча мақсадларнинг қисқа, аниқ ва равшан баёни демакдир».

Етмиш йил мобайнида КПСС учта программа ишлаб чиқди. Улардан бири 1903 йили РСДРПнинг иккинчи съездида қабул қилинди, Программа икки қисмдан: программа — минимум ва программа — максимумдан иборат эди. Бундай бўлиниш XX аср бошларида чоризм ҳукмронлик қилган ва крепостникликнинг кучли қолдиқлари сақланиб қолган мамлакатдаги — буржуа помешчиклар Россиясидаги аҳволнинг ўзига хослигини ифодалар эди.

Шунинг учун биринчи қисм (программа — минимум) да буржуа-демократик революция босқичида пролетариат олдида турган вазифалар белгилаб берилган эди. Бу вазифалар самодержавиени ағдариш, демократик республика ўрнатиш, феодал крепостной тузумнинг барча қолдиқларини тугатиш, саккиз соатлик иш куни жорий этиш, ижтимоий ҳаётни кенг демократлаштиришни кўзда тутарди.

Иккинчи қисм (программа — максимум)да капитализмни социализм билан алмаштириш, социалистик революцияни амалга ошириш ва пролетариат диктатурасини ўрнатиш шартлари ҳақида гап борарди.

1917 йили Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси ва Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши натижасида партиянинг биринчи Программаси бажарилди.

1919 йили саккизинчи съезд партиянинг иккинчи Программасини, социализм қуриш программасини қабул қилди. Бу программада капитализмдан социализмга ўтиладиган бутун давр вазифалари белгилаб берилган эди. Программа мамлакатни социалистик индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини қайта қуриш кооператив планини социалистик асосларда ҳаётга татбиқ этиш, маданий революцияни амалга оширишни кўзда тутган эди.

Сиёсий соҳада Программа совет демократиясини янада ривожлантириш, ишчилар синфи билан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш, сиёсий, иқтисодий ва маданий муносабатларда барча миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлигини таъминлаш белгилаган эди.

Ана шу барча вазифаларни ҳал этиш йўлида кўпгина қийинчиликлар мавжуд эди. Вайроналик, империалистик давлатларнинг Советлар мамлакатига қарши интервенцияси, ички контрреволюция исёнлари, халқ хўжалигини тиклаш учун маблағнинг йўқлиги, аҳолининг кўпчилик қисми саводсизлиги, кадрлар етишмаслиги бу йўлдаги асосий жиддий қийинчиликлар ҳисобланарди.

Бироқ партия Программасида қўйилган аниқ мақсадлар коммунистларга эксплуатациядан озод бўлган халқни қийинчиликларни енгиб ўтишга сафарбар этишга ёрдам берди.

1939 йили бўлиб ўтган партия XVIII съезди социалистик жамият қуришни тугаллаш ва социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш йўлларини белгилади. Улуғ Ватан уруши совет халқи ижодий меҳнатини вақтинча тўхтатиб қўйди ҳамда партия Программасини бажариш имконини бермади. Уруш туфайли мамлакатимиз ўзининг кўплаб одамларидан ва бойлигининг бир қисмидан айрилди. Бироқ социалистик тузум, совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнати, Коммунистик партиянинг раҳбарлиги туфайли халқ хўжалигини тез суръатлар билан тиклаб олиш ва янада ривожлантириш мумкин бўлди. Шунинг натижасида 1961 йилга келиб КПСС нинг иккинчи Программаси муваффақиятли бажарилди. СССРда социализм тўла ва узил-кесил ғалаба қозонди.

1961 йилнинг октябрида бўлиб ўтган КПСС XXII съезди партиянинг учинчи Программасини қабул қилди. Бунга коммунизм қуриш программаси деб ном берилди. Коммунизм қурилиши, дейилади унда, бир-бири билан ўзаро алоқадор бўлган уч тарихий вазифани ҳал этиш: коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантириш ва янги кишини тарбиялаш билан чамбарчас боғлиқдир.

КПССнинг учинчи Программасида қўйилган умумий вазифалар ҳар бир босқичда партия съездлари ва Марказий Комитет пленумлари қарорларида конкретлаштириб борилмоқда.

Ҳозирги вақтда учинчи Программа КПССнинг XXIV съезди қарорлари асосида амалга оширилмоқда. Съезддан буён ўтган икки йил ичида катта ютуқларга эришилди. Индустриямиз ривожланиш суръатлари ҳозирги кунда шундайки, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида саноат маҳсулоти ўсишининг ўзи урушгача, яъни 1940 йилдаги саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмига тенг бўлди.

Кейинги йилларда об-ҳаво қийинчиликларига қарамай қишлоқ хўжалиги ҳам муваффақиятли ривожланмоқда.

Иқтисодий юксалиш натижасида СССР да халқ фаровонлиги ҳам тўхтовсиз ўсмоқда. Масалан, 1972 йилда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи фонди 9 миллиард сўмлик кўпайди. Шу беш йилликнинг дастлабки икки йили мобайнида 23 миллионга яқин киши янги квартираларга кучиб ўтди ёки ўз уй-жой шароитини яхшилаб олди.

Табиийдирки, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлик даражаси қанчалик юқори бўлса, маданият ва маориф даражасини кўтариш учун шунчалик қулай шарт-шароит вужудга келади. Ҳар йили мактаблар, техникумлар, олий ўқув юртлари ва турли хил курсларда мамлакат аҳолисининг учдан бир қисми ўқимоқда. Ҳозир Совет Иттифоқида 55 миллионга яқин киши олий ва ўрта маълумотга эга.

Мана шу муваффақиятларнинг барчаси Коммунистик партия фаолияти билан чамбарчас боғлиқ. Партия сиёсатининг асосий мақсади меҳнаткашлар моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтириш, уларнинг қобилият, ташаббуси, ижодий активлигини ҳар томонлама ва тўла ривожлантириш учун шароит яратиб беришдан иборат.

Совет халқи ҳозирги вақта КПСС раҳбарлигида партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратини сафарбар этиб, зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқда.

Виктор ГЛУМАКОВ,
тарих фанлари кандидати.

МАҒРУР НОМ

МЕН коммунистман. Коммунист бўлганлигим учун ҳам фахрланаман. Коммунистлар ҳар доим курашнинг олдинги сафларида келишган. Улар биринчи бўлиб социалистик индустрия марказларини яратишган, коллектив хўжаликлар тузишган, космосни забт этишган...

Эсимда, заводимизнинг дастлабки печлари эндигина ишга туширилаётган дамлар эди. Қурилишда қатнашган коммунистлар Уралга бориб пўлат эритишни ўрганиб келишди. Сўнг, ўзлари биринчи бўлиб дастлабки Ўзбекистон пўлатини олишди.

Ўша кезларда корхонамизда коммунистлар бармоқ билан саналарли даражада оз бўлса-да, аммо кўпчиликка бош бўлишганди. Йиллар ўтиши билан корхонамизда қўшимча қувватлар, янги печлар ишга туширилди, Коммунистларимиз сони бора-бора 500 дан ҳам ошиб кетди. Мана бугун коммунистлар корхонанинг етакчи кучидир. Улар қимматли ташаббуслар ижодкори, социалистик мусобақа байроқдори бўлишмоқда.

Заводимиз коллективи тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида пландан ташқари 2550 тонна пўлат ва 4500 тонна прокат ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Бу маррани муваффақиятли эгаллашда бригадамиз аъзолари ҳам тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар. Бригадамизнинг барча аъзолари ўз зиммаларига шахсий мажбурият олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Мавжуд имкониятларни тўла ишга солиш, вақтдан унумли фойдаланиш туфайли ҳар ойда қўшимча 60—70 тоннадан пўлат эритишга муваффақ бўлмоқдамиз.

Коммунистнинг ўрни олдинги сафда! Шу куннинг шиори бу. Коммунист қаерда бўлмасин, у доимо оммани олға етаклаши, партия белгилаган марраларни барвақт эгаллашда жонбозлик кўрсатиши керак. Биз ҳам коммунист деган юксак номга содиқ қолиб, ўз куч ва ғайратимизни КПСС XXIV съезди белгилаб берган вазифаларни шараф билан бажаришга сафарбар этаверамиз.

Шерали ҲАМРОҚУЛОВ,
В. И. Ленин номли металлургия заводи бригада бошлиғи, Ўзбекистон КП Марказий Комитети аъзолигига кандидат.

КПСС ТАРИХИ СОЛНОМАСИДАН

70 йил ичида Коммунистик партия катта ва шонли йўлни босиб ўтди. У нисбатан камсонли яширин ташкилотдан қудратли, қарийб 15 миллион коммунистни жипслаштирган армияга — дунёда биринчи социалистик давлатнинг ҳукмрон партиясига айланди.

КПСС составида рўй берган сон ва сифат ўзгаришлари тўғрисидаги қуйидаги маълумотлар партиямизнинг ўсиб бориши ва ривожланишини яққол кўрсатиб турибди.

✦КПССнинг составн сон жиҳатидан 1905 йилда 8400 киши, 1917 йил (октябрь)да 350000, 1941 йилда 2.490.479 партия аъзоси ва 1.381.986 партия аъзолигига кандидат, 1945 йилда 3.965.530 партия аъзоси ва 1.794.839 партия аъзолигига кандидат, 1973 йилда 14.330.552 партия аъзоси ва 490.506 партия аъзолигига кандидатдан иборат бўлди

✦КПССнинг XXIII ва XXIV съездлари оралиғида ўтган беш йил мобайнида партия состави сон жиҳатидан 1.984.000 кишига, XXIV съезддан кейин ўтган икки йил мобайнида эса 366 минг кишига ўсди. Мамлакатнинг катта ёшдаги аҳолиси ўртасида коммунистлар 9 процентни ташкил этади. СССРда 18 ва ундан катта ёшдаги деярли ҳар ўн бир кишининг бири партия аъзоси ҳисобланади.

✦1972 йилда партияга янги қабул қилинган кишиларнинг 57,3 процентини ишчилар ташкил этди. Бу кейинги 40 йил ичида эришилган энг юқори кўрсаткичдир.

✦Партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинаётганларнинг ҳар тўртдан бири зиёли — инженер, агроном, ўқитувчи, врач, илмий ходим, адабиёт ва санъат арбоби.

✦Ҳозир КПСС сафларидаги коммунистларнинг 59,9 проценти олий ва тўла ўрта маълумотга эга.

✦Партиямиз сафларида Совет Иттифоқида яшаб турган юздан ортиқ миллат ва элатнинг вакиллари бор.

✦Ҳозирги вақтда бошланғич партия ташкилотлари сони 378.740 тага етди.

✦КПССнинг XXIII съездидан кейинги давр ичида 11 обком, 41 шаҳарком, йирик шаҳарларда 101 райком ва 323 қишлоқ райкоми янги ташкил этилди.

✦Бошланғич ва цех партия ташкилотларининг бюролари ҳамда комитетларига бир миллиондан ортиқ ишчи ва колхозчи сайланган.

✦Райком, шаҳарком аъзолари ва аъзоликка кандидатлар орасида ишчи ва колхозчилар деярлик 40 процентни, область, ўлка комитетлари ва иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетлари аъзолари ва аъзоликка кандидатлар орасида эса улар қарийб 30 процентни ташкил этади.

В. И. ЛЕНИН Марказий музейининг Тошкент филиалида РСДРПнинг II съездига бағишланган экспозиция ташкил этилди. Унда съезд қатнашчиларининг суратлари, съездга делегат юборган шаҳарлар географияси, кундаликлар ва бошқа хил турли материаллар қўйилган. Экспонатлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Суратда: партия II съездига бағишланган стенд олдида.

В. ТАРАН фотоси.

*

РОССИЯ Социал-Демократик Ишчи Партияси II съездида қабул қилинган Программа ва Устав.

ТАСС фотохроникаси.

АКТИВЛИК КЎРИГИ

Партия ҳужжатларини алмаштиришга янги киришилган кезларда химия заводи коммунистларининг навбатдаги партия йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш кун тартибига «Янги партия билети. У нималарга даъват этади» деган қизиқарли масала қўйилди. Йиғилиш жуда ҳам жонли ва таъсирли ўтди. Сўзга чиққан коммунистлар ўз зиммаларига юкланган вазифаларни яна бир бор таъкидлаб ўтдилар. Бу вазифаларни бажариш йўлида кўрилаётган тадбирларни тилга олдилар.

Йиғилиш кун тартибига бундай масаланинг қўйилиши бежиз эмас эди. Химия заводи коммунистлари шаҳримизда биринчи бўлиб янги партия билетини олишга муваффақ бўлган эдилар. Шу боисдан ҳам улар янги партия билети ўз зиммаларига қўшимча масъулият юклаяжагини ҳис этиб, бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазифаларни белгилаб олдилар.

Ўтган ойларда коммунистлар ҳиссаси билан заводда улкан муваффақиятлар қўлга киритилди. Колхоз ва совхозларга планга қўшимча равишда 18 минг тонна минерал ўғит етказиб берилди. Коммунистлар ишлаб чиқаришда авангард бўлиш билан бирга жамоат топшириқларини ҳам жон-диллари билан бажармоқдалар. Илғор ишчилардан Солякова ҳозир агитаторлик қилаяпти. Шутских эса маҳалла комитетининг аъзосидир. Вишнякова зиммасига цех деворий газетасини чиқариш вазифаси юкланган. Ўнлаб ишчилар сиёсий ахборотчи сифатида коллективни кундалик янгиликлар билан таништириб боряпти.

Химия заводи цехларида ўтаётган йиғилишларда коммунистларнинг ҳисоботи алоҳида тингланадиган бўлиб қолди. Экстракция цехи коммунистларнинг йиғилишида ишчилардан Спирин, Хруслов, Сургутский ўртоқлар ўз зиммаларидаги шахсий мажбуриятларининг қандай бажараётганликлари ҳақида ҳамкасблари олдида ҳисоб бердилар.

Партия ҳужжатларини алмаштириш давомида бошқа корхоналар партия ташкилотлари ҳам ўз ишларида ижобий бурилишлар ясамоқдалар. Коммунистлар янгиликларни тезроқ ҳис этиб, илғор тажрибаларни ўз участкаларида кенг жорий этмоқдалар. Селимов, Сеттаров, Кастюков ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бинокорлик бригадалари аъзолари ҳозирги кунда москвалик машҳур қурувчи Николай Злобин методи асосида ишламоқдалар. «Узтрансспецстрой» трестининг Олмалиқ участкаси бригада бошлиғи Сайфиддинов эса янги партия билетини қабул қилиб олган кун ўз зиммасига қўшимча мажбурият олди. У қисқа вақт ичида ўз коллективини хўжалик ҳисобига ўтиб ишлашини таъминлашга сўз берди.

Ўртоқ Сайфиддинов бошлиқ бригада аъзолари ҳозир химия заводининг иккинчи навбати қурилишида зарбдор суръатлар билан меҳнат қилаяпти. Ҳар дона ғишт, ҳар килограмм цемент бинокорлар ҳисобида. Улар хўжалик ҳисоби системасида ишлаб, ўтган ойларда кўплаб бинокорлик материалларини тежаб қолдилар.

Шаҳар партия комитети ҳафтанинг ҳар душанба ва жума кунлари коммунистлар билан гавжум бўлади. Улар бу ерга янги партия билетини тантанали суръатда қабул қилиб олгани келишади. Ўтган ойларда шаҳримиздаги 18 та партия ташкилоти ҳисобидаги коммунистлар янги партия билетларини қабул қилиб олдилар. Тикувчилик фабрикаси, тошга ишлов бериш комбинати каби илғор корхоналарнинг коммунистлари партия ҳужжатларини биринчилар қатори алмаштириб бўлдилар. 28 та корхонада эса партия ҳужжатларини алмаштириш давом этяпти.

Партия ҳужжатларини алмаштириш бошлангандан бери 1019 коммунист шаҳар партия комитети бюро аъзолари билан якка тартибда суҳбатдан ўтди. 1010 коммунистга янги партия билетлари топширилди.

Шаҳар партия комитети партия ҳужжатларини алмаштириш кампаниясини намунали ўтказиш устида алоҳида ғамхўрлик қилаяпти. Апрель ойида бўлиб ўтган бюро йиғилишида кон-металлургия комбинатида партия ҳужжатларини алмаштиришнинг бориши ҳақидаги масала алоҳида муҳокама қилинди. Дастлабки пайтда комбинатда партия ҳужжатлари алмаштириладиган кунлар графиги тузилмаганлиги учун кўпгина коммунистлар навбат кутиб, беҳуда вақтларини ўтказаётганликлари аниқланган эди. Бюрода мана шу камчилик жиддий танқид қилинди. Шундан кейин комбинат партия комитети коммунистлар билан якка тартибда суҳбат ўтказиб, янги партия билетларини топшириш кунларини аниқ белгилаб қўйди. Ҳозирги кунда комбинатда партия ҳужжатларини алмаштириш ишлари қизғин давом этмоқда.

Партия ҳужжатларини алмаштириш КПССнинг шонли юбилейи — РСДРП II съездининг 70 йиллиги нишонлаётган бир пайтда ўтаётганлигининг ҳам рамзий маъноси бор. Бу муҳим партиявий тадбир ҳар бир коммунистда масъулиятни оширади, уни янги зафарларга ундайди.

Олмалиқ коммунистларининг масъулият ҳисси активлиги ошиб бораётганлигини қуйидаги фактлар тасдиқлаб турибди.

Шаҳримизда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан саккиз процент ошди. Ярим йиллик топшириқ барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилиб, пландан ташқари салкам икки миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ҳозирги кунда барча ишлаб чиқариш участкаларида беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан олдин адо этиш учун қизғин кураш кетаяпти. Бу курашда коммунистлар байроқдор бўлмоқдалар. Ҳеч шубҳа йўқки, партия ҳужжатларини алмаштириш даври коммунистлар активлигини янада оширишга, ички резерв ва имкониятлардан оқилона фойдаланишни таъминлашга, коллективлар зиммасидаги масъулият ҳиссини тобора оширишга хизмат қилаверади.

Н. КАЛИМУЛИНА,
Ўзбекистон КП Олмалиқ шаҳар комитетининг инструктори.

кўпчилиги бўйича бе... йиллик план топшириқларига мувофиқ бораётганлигини кўрсатади.

Республика саноати маҳсулотини реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш хажми 1972 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 6 процент кўпайди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ошди. Саноат корхоналари бўйича ва умуман халқ хўжалиги бўйича олинган фойда 11 процентдан зиёд ортди.

Электр энергетикада маҳсулот ишлаб чиқариш 1972 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 8,5 процент, қора ва рангли металлургияда 5,7 процент, химия ва нефть химияси саноатида 18,9 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноатида 14,1 процент, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида 8,4 процент, бинокорлик материаллари саноатида 11,9 процент, ип-газлама саноатида 4,7 процент, шойи саноатида 8 процент, кўн-мўйна ва пойафзал саноатида 2,7 процент, озиқ-овқат саноатида 7,3 процент кўпайди.

Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳрининг саноати маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1973 йил биринчи ярим йили планини бажарди. Саноат маҳсулоти ҳажми 1972 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан Андижон областида 4 процент, Бухоро областида 7 процент, Қашқадарё областида 23 процент, Наманган областида 8 процент, Самарқанд областида 3 процент, Сирдарё областида 11 процент, Тошкент областида 8 процент, Фарғона областида 7 процент ва Тошкент шаҳрида 10 процент кўпайди. Шу билан бирга саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1973 йилнинг дастлабки олти

...ар экилга... ...лар ва куз... ...ларнинг талайгина қисмига экин экдилар.

1973 йилда ҳосил олиш учун экилган барча экинлар майдони 3 миллион 557,3 минг гектарни, шу **жумладан пахта** майдони 1 миллион 683,2 минг гектарни, дон ва дуккакли дон экинлари майдони 1 миллион 146.1 минг гектар майдонни ташкил этди.

Республика колхоз ва совхозларида ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилиш соҳасидаги ишлар кенг кўламда олиб борилмоқда, ғўза қатор ораларига ишлов берилмоқда, ғўза озиқлантирилмоқда

ком... йиғ... бай... машина, 3,8 мингта трактор плуги, 4,7 мингта культиватор, 2,5 мингта сеялка, 4,7 мингта косилка, минерал ўғит соладиган 435 та машина ва бошқа кўпгина техника етказиб берилди. Қишлоқ хўжалиги 2 миллион 321 минг тонна минерал ўғит олди. Бу — ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 162 минг тонна ортиқдир.

Ўрта Осиё темир йўли халқ хўжалиги юкларини ташиш ярим йиллик планини 103 процент бажарди. Ўзбекистон территориясида жойлашган йўл бўлимларида

...қарши магистрал канали ва Ульянов чап соҳил сув тақсимлагич канали орқали муддатидан илгари сув оқизилди. Бухоро областида Кармана гидроузели куриб битказилди. Давлат йўли билан марказлаштирилган капитал маблағлар ҳисобига янгидан суғориладиган 30,2 минг гектар ерга сув чиқарилди, 131,2 минг гектар янги яйловлар сув билан таъминланди ва мавжуд суғориладиган ерлар ҳамда яйловларнинг сифат ҳолатини тубдан яхшилаш соҳасида кўп иш қилинди. Колхоз ва совхозларда янги

...ди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳолига бериладиган пул ва имтиёзлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,2 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар оборти 2 миллиард 934,4 миллион сўм бўлди ва таққослаб олинган нархларда 7,2 процент ортди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани 100,7 процент бажарилди.

Республикада 1973 йилнинг биринчи ярмида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ишлари кенг кў-

...ланишга топширилди. Бундан ташқари, ўз маблағлари ва давлат кредити ёрдами билан колхозлар ва аҳоли кўпдан-кўп уй-жойлар қуриб олди. Шу билан бирга уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши ярим йиллик плани бажарилмай қолди.

1973 йилнинг биринчи ярмида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш анча ривожлантирилди. Республикада маиший хизмат кўрсатишнинг ярим йиллик плани 100,2 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 100,3 процент бажарилди. Йилнинг биринчи ярмида газ билан таъминланган квартиралар сони 76 минг, ёки 5,7 процент кўпайди.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида янги ютуқларга эришилди. Саккиз йиллик мактабларни 310,4 минг киши тамомлаб чиқди, йигит ва қизлардан 223 минг киши ўрта умумий таълим олди. Олий ўқув юртлари 38 мингга яқин инженер, агроном, педагог, врач, экономистларни ва бошқа мутахассисларни тайёрлаб чиқардилар, ўрта махсус ўқув юртлари эса 50 мингдан ортиқ мутахассис тайёрлайди.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари, дейилади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукуматининг доимий ғамхўрлиги ва ёрдамига, мамлакатимиздаги барча қардош халқларнинг кўмагига таяниб, 1973 йил планини ва халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди директиваларида белгиланган топшириқларнинг ҳаммасини муносиб бажариш учун социалистик мусобақани янада авж олдирмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОМИЛ

ГАВАНА. 25 июль. (ТАСС мухбири). Аргентина Компартияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси Родольфо Гнольди Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатини «Жаҳон майдонидаги воқеалар ривожининг ҳал қилувчи омили», деб айтди.

Р. Гнольди миллий қўзғолон кунини байрам қилиш муносабати билан Гаванага келган Аргентина коммунистлари делегациясига бошчилик қилмоқда. У КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШ, ГФР, Франция ва Польшага қилган визитларининг тарихий аҳамиятини уқтириб ўтди. Ушбу визитларнинг муваффақияти, деб таъкидлади Аргентина делегациясининг бошлиғи ТАСС мухбири билан суҳбатда, халқаро майдонда социализм мамлакатлари ролининг янада кўпроқ кучайишига ёрдам берди.

СКОПЛЕ ШАҲРИГА ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

БЕЛГРАД, 25 июль. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти И. Броз Тито Скопле шаҳрини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ордени билан мукофотлади. Шаҳар аҳолиси ва корхоналарининг 1963 йил 26 июлдаги ер қимирлаш натижасида вайрон бўлган шаҳарни қайта тиклаш ва қуришда эришган жуда катта муваффақиятлари учун Скопле шу мукофотга сазовор бўлди.

ВЕНЕЦИЯ ШАҲРИ МАЪМУРЛАРИНИНГ ҚАРОРИ

РИМ, 25 июль. (ТАСС). Венециянинг шаҳар маъмурлари авлиё Марк майдонида ва бошқа тарихий жойларда яшаётган 20 мингдан ортиқ каптарни бошқа жойга кўчириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Каптарларни марказий районларда боқишни ман қилишда ва улар учун шаҳар четкаларида охурлар қуришга қарор қилинди. Шаҳар маъмурлари бу чора Венециянинг санитария қоидаларига хилоф ҳолатда бўлган эски шаҳар қисмида каптарларнинг уялашига чек қўйиш имконини беради, деб умид қиладилар.

СОХТА ПУЛ ЯСОВЧИЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ЛОНДОН, 25 июль. (ТАСС). Скотланд-Ярднинг айтишича, Англияда «Ғарбий Европада сохта пул ясайдиган энг йирик устахоналардан бири» аниқланган. Англия полицияси сохта фунт стерлинг, француз франки, Америка ва Австрия доллари солинган ва жами суммаси 10 миллион фунт стерлингни ташкил этган бир неча яшик сохта пулни қўлга туширди. Икки киши қамоққа олинди.

УРУГВАЙДА РЕПРЕССИЯЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БУЭНОС-АЙРЕС, 25 июль. (ТАСС). Бу ерда Монтивидеодан олинган хабарларга қараганда, Уругвай полицияси ҳукуматнинг фармойишига мувофиқ, Кенг фронт — Уругвайдаги тараққийпарвар партиялар ва ташкилотлар коалициясининг таниқли раҳбарларидан тўрт кишини қамоққа олган. Уругвай Компартияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси, мамлакатдаги энг йирик сиёсий ва жамоат арбобларининг бири Хосе Луис Массера, Социалистик партия Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси Хосе Педро Кардосо, христиан-демократик партиянинг раиси Хуан Пабло Терра ва ҳукмрон «Колорадо» партиясидан ажралиб чиққан фракция раҳбари Уго Баталья қамоқда олинган. Ана шу тараққийпарвар арбоблар полиция участкаларида сўроқ қилинмоқда.

Ҳозирги вақтда Уругвай турмаларида ва қамоқ лагерларида 4 мингдан ортиқ маҳбус бор. Улар турли сиёсий, жамоат ва касаба союз ташкилотларининг вакилларидир. Маъмурлар Кенг фронт Ижроия Комитетининг раиси генерал Либер Сереньяни, оппозициячи миллий партия «Бланко» раҳбар кенгашининг бошлиғи Умар Мардокни, ҳукуматнинг кўрсатмасига биноан, тақиқланган меҳнаткашлар миллий конвентининг кўпгина атоқли арбобларини икки ҳафтадан буён турмага қамаб қўйганлар, қамоққа олинганларнинг кўпчилигига шу вақтгача расмий суратда ҳеч қандай айб қўйилмаган.

Меҳнаткашлар миллий конвентининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: «Уругвай ҳозирги вақтда ўз тарихининг энг қайғули даврларидан бирини бошидан кечирмоқда. Қуролли кучларнинг муайян доиралари билан биргаликда аҳоли кўпчилигининг манфаатларини ифода этаётган мамлакатдаги барча социал ва сиёсий кучлар мавжуд аҳволни ўзгартириш мақсадида кураш олиб бормоқ учун жипслашишлари керак».

ЯПОНИЯ САМОЛЁТИ БИЛАН МОЖАРОГА ДОИР

БАЙРУТ. 25 июль (ТАСС). Фаластин озодлик ҳаракатининг бу ерда вакиллари ҳозир бўлган ташкилотлари ахборот эълон қилиб, Японияга қарашли «Боинг—747» самолётини бир группа номаълум шахслар (улар орасида араблар ҳам бор эди) портлатиб юборганлигини кескин қоралади.

Маълумки, бу самолётни ўғирлаган кишилар Ливиянинг Бенгази шаҳрида уни портлатиб юборган эдилар.

Бундай ҳаракатлар «Фаластин революциясининг мақсадлари ва методларига муносиб келмайди» деб таъкидланади ахборотда.

Самолёт олиб қочилганлиги ва яксон қилинганлиги муносабати билан Байрутда махсус мажлис ўтказган Фаластин ташкилотлари раҳбарлиги бундай ҳаракатлар Фаластин партизанларининг Исроил агрессорларига қарши кураши кучайиб бораётганлигига мутлақо алоқадор эмас, деб уқтирди.

ҚОҲИРА. 25 июль. (ТАСС). Ливия революцион қўмондонлиги кенгашининг аъзоси ва ички ишлар министри Ал-Ихмайди Триполида айтган гапга қараганда, Японияниңг пассажир самолётини олиб қочган ва портлатиб юборган шахслар қўлга тушган. Самолётнинг олиб қочилишига Ливиянинг дахли йўқ, деди министр.

Ҳозирги вақтда Ливия пойтахтида «Боинг—747» самолётининг портлатилишига сабаб бўлган вазиятларнинг тафсилотлари текширилмоқда. Триполи радиосининг хабар қилишича, самолётни портлатиб юборган бир группа шахслар судга берилган.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИГА ЙЎЛЛАНГАН МАКТУБ

ДАМАШҚ. 25 июль. (ТАСС). Исроил босиб олган территорияларда истиқомат қилувчи араб аҳолисининг юзга яқин таниқли намояндалари сешанба куни БМТ Хавфсизлик Кенгашига мактуб билан мурожаат қилиб, Исроил оккупациясига чек қўйилишини талаб қилдилар. Мактубни имзолаганлар орасида бир қанча шаҳарларнинг мэрлари ва Иордан дарёси ғарбий соҳили, шунингдек Ғазо сектори савдо палаталарининг раҳбарлари бор.

ГДР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

БЕРЛИН, 25 июль. (ТАСС). ГФР самолёти ГДРнинг осмон чегарасини яна бузганлиги муносабати билан ГДР Ташқи ишлар министрлиги ГФР Ташқи ишлар министрлиги номига йўллаган мактубда қатъий норозилик билдирди.

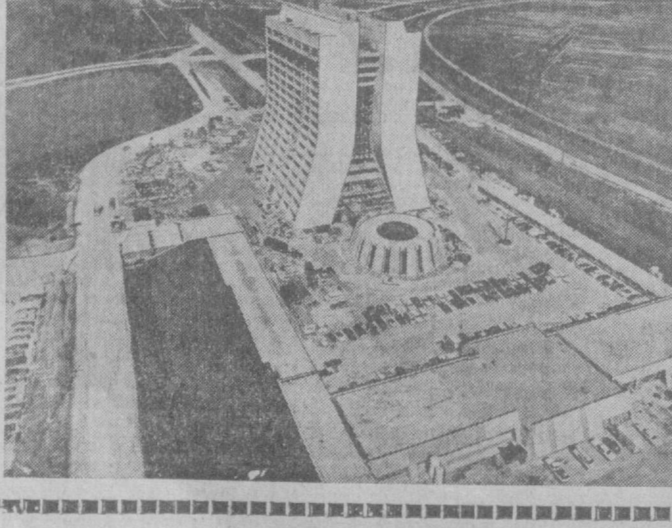

АҚШ. Совет ва Америка олимларининг амалий ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳар иккала мамлакат олимлари Чикаго шаҳри (Иллинойс штати) яқинидаги Батейвил марказий тезлатувчи лабораторияда ўтган йили март ойидан бери протонларнинг элементар заррачаларини ўрганишга оид жуда муҳим илмий-тадқиқотлар ўтказдилар. Суратда: Батейвилдаги марказий тезлатувчи лабораториянинг умумий кўриниши.

ТАСС фотохроникаси.

УГАМ — СОҲИЛИ КЎРКАМ.

И. Портнов фотоси.

ЯНГИ БОЛАЛАР БОҒЧАСИ

Яқинда Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз марказида «Космос» номли болалар боғчаси ишга туширилди.

120 минг сўм сарфланиб битказилган бу кўркам бинода болаларнинг маданий дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар мавжуд. Спорт заллари, машғулот ўтказиладиган хоналар, чўмилиш ҳавзалари бор. Бир гектар майдонни эгаллаган боғчанинг ён-атрофига гул ва дарахтлар ўтқазилмоқда. Тўққиз тарбиячининг ҳаммаси ҳам махсус билим юртларини тугатиб келган қиз ва жувонлардир.

Боғча қишин-ёзин ишлайди. Болаларни бригада ва участкалардан келтириш авто-транспорт ёрдами билан амалга оширилмоқда. Ҳозир колхозда бешта болалар боғчаси ва яслиси ишлаб турибди.

З. ТЎЛАГАНОВА.

Спорт

МУНОСИБ ЎРИНБОСАРЛАР

Вильнюс шаҳрида Бутуниттифоқ ёшлари ўйинлари мусобақаси программаси асосида ўтказилган шахматчилар баҳси ниҳоясига етди. Ярим финал группасида командамиз Қозоғистон шахматчилари устидан 5:3 ҳисобида ғолиб келиб, Москва, РСФСР ва Арманистон командаларидан енгилди.

Ўзбекистон командаси ярим финал натижаларига кўра Арманистон командаси билан биргаликда 7—12-ўринлар учун куч синашдилар. Бу мусобақада Ўзбекистон—Арманистон учрашуви натижаси финалда ҳисобга олинар эди. Республикамизнинг ёш шахматчилари финал турнирида бир мунча муваффақиятли қатнашдилар. Улар Озарбайжон командаси устидан 5,5:2,5, Латвия командаси устидан 5,5:2,5 ва Литва командаси устидан 4,5:3,5 ҳисобида ғалабага эришдилар. Молдавия командасига эса 3:5 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Натижада иккинчи финал турнирида 40 имкониятдан 21,5 очко тўплаган Озарбайжон ва Ўзбекистон командалари олдинги ўринларни эгаллашди. Бироқ, озарбайжонлик шахматчилар республикамиз вакилларига қараганда битта кам ютқазганликлари сабабли еттинчи ўринга чиқишди. Ўзбекистон шахматчилари 17 команда ўртасида саккизинчи ўринни эгаллашди.

Республикамиз шахматчилари ўртасида бухоролик биринчи разрядли Ш. Бердиева ва тошкентлик А. Василенко энг яхши натижаларга эришдилар. Улар саккиз имкониятдан олтитадан очко тўплаб, мағлубиятга учрамади ва ўз тахталарида ғолиб келишди.

Л. АЛЕКСАНДРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

Биринчи программа. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 Мультфильм. 18.50 — Ахборот. 19.00 — РСДРП II съездининг 70 йиллигига бағишланган тантанали мажлис. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эртага — Бутунжаҳон ёшлари ва студентларининг X фестивали очилади. 21.10 — «БЎСТОН». 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Хосилни фақат машиналарда йиғиб-териб оламиз. 22.45 — Концерт. **Иккинчи программа.** 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 Очиқ эшиклар куни. 11.30 — МОСКВА. 18.45 — Спорт программаси. 19.00 — Социализм дунёси. 20.00 — **Шайтон малайлари** (бадиий фильм). 21.25 — Концерт. 22.00 — «Прогресс» программаси. 22.30 — Театр музикаси. 23.35 — Бутун жаҳон ёшлари ва студентларининг X фестивали. **Учинчи программа.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — **Сенга ишонаман** (телеспектакль) 20.15 — Беш йилликнинг учинчи йили. 20.45 — **Ҳамма палубага** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27|VII да **Тановар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27|VII да **Бой ила хизматчи,** 28|VII да **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — (ёзги бинода) — 27|VII да **Хотинимнинг эри,** 28|VII да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қизил мантия — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00), «ДРУЖБА» (10.30, 12.00, 14.00, 15.15 17.15, 20.30)

Сирли орол; Шундайку — я... — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 14.00, 17.30, 20.30).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли (10.40 14.00, 17.20).

Қорақум қуйнида — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Монпарнас кўчаси, 19-уй (12.00, 16.00, 20.00), **Бир киши ортиқ** (14.00, 18.00, 21.45) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Муҳаббат қаримайди (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 14.00, 17.30, 20.30).

Тақдир; Шундай муҳаббат бу — «ЧАЙКА» (11.00, 14.00, 17.30, 20.30)

Линанинг қисмати; Ваъда — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун). **Гигант** (2 серия) — «МОСКВА» (11.00, 14.00, 17.30, 20.30).

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлиги

АКАДЕМИК Р. Р. ШРЕДЕР НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ БОҒДОРЧИЛИК, УЗУМЧИЛИК ВА ВИНОЧИЛИК ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ

ТОШКЕНТ МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

1973-1974 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум колхоз, совхоз, ўрмон хўжалиги учун ўрта малакали мева-сабзавотчилик бўйича агрономлар, техник механиклар ва ўрмончилик техниклари тайёрлайди. Қўшимча равишда тракторчи, уста пайвандчи, уста-кесувчи каби мутахассислик берилади.

Техникумга ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотли 30 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 10-11 синфни тамомлаганлар учун 2 йилу 6 ой; 8 синфни тамомлаганлар учун 3 йилу 6 ой.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар:

8 синфни тамомлаганлар: она тили (диктант), математика (оғзаки);

ўрта маълумотли: мева-сабзавотчилик ва ўрмон хўжалиги бўлимлари бўйича: она тили (иншо), химия (оғзаки);

механизация бўлими бўйича: она тили (иншо), математика (оғзаки).

Кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотидан демобилизация қилинганлар, иш стажига эга бўлган, корхона, совхоз ва колхозлар йўлланмаси билан келганлар конкурссиз қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: аттестат ёки гувоҳнома (асли), метрика, паспорт шахсан кўрсатилади, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), 4-та фотосурат (3х4 см), меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Техникумга кирувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Стипендия умумий тартибда тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин район, Ҳасанбой қишлоқ Совети Кенсой бўлими.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64633.

Р—04286